

**АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ОРУУЛСАН НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ,
ДАГАЛДАХ ХУУЛЬ, ЖУРМУУДЫН ТАЛААРХ ЛАВЛАГАА, МЭДЭЭЛЭЛ**

Р.Нургүл

АГУУЛГА

УДИРТГАЛ

СУДАЛГААНЫ ХУРААНГУЙ

СУДАЛГААНЫ ДЭЛГЭРЭНГҮЙ

АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ОРУУЛСАН НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ,
ДАГАЛДАХ ХУУЛЬ, ЖУРМУУДЫН ТАЛААРХ ЛАВЛАГАА МЭДЭЭЛЭЛ

НЭГ. АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ОРУУЛСАН НЭМЭЛТ,
ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЛААРХ ЛАВЛАГАА МЭДЭЭЛЭЛ

Хүснэгт 1. 1997 оны Ашигт малтмалын тухай хуульд оруулсан нэмэлт,
өөрчлөлт (Энэ хууль одоо хүчингүй болно)

Хүснэгт 2. Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга)-д
2008-2019 онуудад оруулсан нэмэлт, өөрчлөлт

Хүснэгт 3. Нэмэлт, өөрчлөлтийн тоо оноор (2008-2019 он)

ХОЁР. АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ (ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГА)-ИЙГ
ДАГАЖ НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРСОН ХУУЛИУД

Хүснэгт 4. Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга)-ийг
дагаж өөрчлөгдсөн хуулиуд (2008-2019 онуудад)

ГУРАВ. АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ (ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГА)-ИЙГ
ДАГАЖ БАТЛАГДСАН ЖУРМУУД

Хүснэгт 5. Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга)-ийг
дагаж батлагдсан журмууд

АШИГЛАСАН ЭХ СУРВАЛЖ

УДИРТГАЛ

Энэхүү судалгаанд Улсын Их Хурлын гишүүний захиалгын дагуу Ашигт малтмалын тухай хуульд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлт, дагалдах хууль, журмуудын талаарх мэдээлэл, лавлагааг УИХ-ын Тамгын газрын архивын мэдээлэл, Тамгын газрын дотоод сүлжээн дэх хуулийн сан болон бусад эх сурвалжийг ашиглан бэлтгэсэн болно.

Судалгааны арга зүй: Баримт бичгийн шинжилгээ хийх арга зүй ашиглав.

Судалгааны хамрах хүрээ: Судалгаанд 1997, 2008 оны Ашигт малтмалын тухай хуульд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлт болон 2008 оны хуулийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон хуулиуд, батлагдсан журмуудын талаарх мэдээллийг тус тусад нь он дарааллаар, хүснэгтээр гаргав.

СУДАЛГААНЫ ХУРААНГУЙ

Анхны Ашигт малтмалын тухай хууль 1994 онд батлагдсан. Түүнээс хойш 1997, 2006 онуудад хуулийг 2 удаа шинэчлэн баталсан байна. 2006 оны 7-р сарын 08-ны өдөр батлагдсан Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга) одоо хүчин төгөлдөр үйлчилж байгаа бөгөөд түүнд 2008-2019 онуудад тасралтгүй 34 удаа нэмэлт, өөрчлөлт оруулжээ. Хуульд хийсэн нэмэлт, өөрчлөлтийн 77 хувь буюу 26 удаа бусад хуулийг дагаж өөрчлөгдсөн бол 23 хувь буюу 8 удаа хуульд өөрт нь нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан байна.

2008-2019 онуудад Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга)-д оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтийг дагаж дараах хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт орсон. Үүнд:

- Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай
- Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай
- Ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрөл шинээр олгохыг хориглох тухай
- Татварын ерөнхий хууль
- Монгол Улсыг хөгжүүлэх сангийн тухай
- Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай зэрэг болно.

(Бусад хуулийг дагаж Ашигт малтмалын тухай хуульд орсон нэмэлт, өөрчлөлтийн талаарх мэдээллийг судалгааны дэлгэрэнгүй хэсгээс үзнэ үү)

Түүнчлэн 2007, 2010, 2014, 2015, 2017-2019 онуудад Ашигт малтмалын хууль (Шинэчилсэн найруулга)-тай холбоотой журмууд батлагдан гарчээ. (Хүснэгт 5-аас үзнэ үү)

Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга)-д 2008, 2013, 2018 онуудад тус бүр 1 удаа; 2010, 2011, 2012, 2017 онуудад тус бүр 2 удаа; 2009, 2016, 2019 онуудад тус бүр 4 удаа; 2014 онд 5 удаа; 2015 онд 6 удаа нэмэлт, өөрчлөлт орсон байна. Доорх хүснэгтэд хуульд орсон нэмэлт, өөрчлөлтийн тоог он дарааллаар харуулав.

Хуульд орсон нэмэлт, өөрчлөлтийн тоо оноор (2008-2019 онуудад)

он	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Нийт
Нэмэлт, өөрчлөлтийн тоо	1	4	2	2	2	1	5	6	4	2	1	4	34

СУДАЛГААНЫ ДЭЛГЭРЭНГҮЙ

НЭГ. АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ОРУУЛСАН НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЛААРХ ЛАВЛАГАА МЭДЭЭЛЭЛ

Ашигт малтмалын тухай хууль анх 1994 оны 9-р сарын 03-ны өдөр батлагдсан бөгөөд хуульд 1995 оны 4-р сарын 17-ны өдөр өөрчлөлт оруулсан.(Энэ оны хууль, ямар өөрчлөлт орсон талаарх мэдээлэл олдоогүй болно.)

1997 оны 6-р сарын 05-ны өдөр Ашигт малтмалын тухай хууль 2 дахь удаа шинэчлэн батлагдснаар өмнөх хууль (1995 оны) хүчингүй болсон. Энэхүү шинэчлэн батлагдсан хуулиар Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт ус, газрын тос, байгалийн хийгээс бусад бүх төрлийн ашигт малтмал хайх, ашиглахтай холбогдсон харилцааг зохицуулж байв. Тус хуульд 1999, 2000, 2001, 2002, 2003 онуудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан байна.³³⁷ (Хүснэгт 1)

Хүснэгт 1. 1997 оны Ашигт малтмалын тухай хуульд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлт (Энэ хууль одоо хүчингүй болно)

	Хуулийн нэр	Нэмэлт, өөрчлөлт
1	1999.01.08 <u>Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай</u>	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2 дахь заалтын "бүрэн төлөөгүй" гэсний дараа "буюу энэ зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасан хугацаанд лицензийн төлбөр, алданги төлөөгүй" гэж; 47 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн "ЗО хоногийн дотор" гэсний дараа "лицензийн төлбөрийг, тогтоосон алдангийн хамт төлсөн, эсхүл" гэж тус тус нэмсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 52 дугаар зүйлд дор дурдсан агуулгатай 3 дахь хэсэг нэмсүгэй: "3.Лиценз эзэмшигч нь лицензийн төлбөрийг энэ хуулийн 25 дугаар зүйлд заасан хугацаанд төлөөгүй бол хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд төлөөгүй төлбөрийн үнийн дүнгийн 0.5 хувиар алданги төлнө."
2	2000.09.01 Ашигт малтмалын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 4 дэх заалт, 53 дугаар зүйлийг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай: 6 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 4 дэх заалт: "4/ашигт малтмалын тухай хууль тогтоомжид хяналт тавих үүрэг бүхий агентлагийг байгуулж ажиллуулах;" 53 дугаар зүйл: "53 дугаар зүйл. Геологи, уул уурхайн хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд тавих улсын хяналт Хайгуул хийх, ашигт малтмал ашиглах үйл ажиллагаанд тавих улсын хяналтыг улсын хэмжээнд мэргэжлийн хяналтын байгууллага, орон нутагт хяналтын албад эрхлэн зохион байгуулж хэрэгжүүлнэ." Ашигт малтмалын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсэг, 29 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсгийн "Геологи, уул уурхайн хяналтын албад" гэснийг "мэргэжлийн хяналтын байгууллагад", 18 дугаар зүйлийн 6 дахь хэсгийн 10 дахь заалт, 39 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг, 40 дүгээр зүйлийн 7 дахь хэсэг, 47 дугаар зүйлийн 9 дэх хэсгийн "Геологи, уул уурхайн хяналтын алба" гэснийг "мэргэжлийн хяналтын байгууллага", 27 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, 36 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 3 дахь заалт, 54 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "Геологи, уул уурхайн хяналтын албанаас" гэснийг "мэргэжлийн хяналтын байгууллагаас", 36 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн "Геологи, уул уурхайн хяналтын албаны" гэснийг "мэргэжлийн хяналтын байгууллагын" гэж тус тус өөрчилсүгэй.

³³⁷<https://legalinfo.mn/law/details/7069>

3	2001.12.27 <u>Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай</u>	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлд дор дурдсан агуулгатай 17, 18 дахь заалт нэмсүгэй: “17/ “үндсэн орд” гэж геологийн хувьсал өөрчлөлтийн дүнд бүрэлдэн тогтож, анх үүссэн чулуулагтайгаа нэг орон зайд байрлаж байгаа эрдэс баялгийн хуримтлалыг; 18/ “шороон орд” гэж анхлан үүссэн чулуулаг, орон зайнаасаа өгөршил, элэгдэл, механик үйл явцын дүнд салж сарнин, дахин хуримтлагдаж, үе давхрага байдалтайгаар байгаа эрдэс баялгийн хуримтлалыг.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 38 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт “Шороон ордоос олборлож худалдсан, худалдахаар ачуулсан болон ашигласан алтны хувьд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр нь борлуулалтын үнэлгээний 7,5 хувьтай тэнцүү байна” гэсэн 2 дахь өгүүлбэр, мөн зүйлийн 1 дэх хэсэг болон 61 дүгээр зүйлд “төлбөрийг” гэсний дараа “төвлөрсөн болон” гэж тус тус нэмсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 16 дахь заалтаас “тус тус хэлнэ” гэснийг хассугай.
4	2002-11-07 <u>Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай</u>	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлд дор дурдсан агуулгатай 6 дахь хэсэг нэмсүгэй: 39 дүгээр зүйлийн 6 дахь хэсэг: “6. Лиценз эзэмшигч нь энэ хуулийн 38 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасан ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн тайланг Үндэсний татварын албанаас баталсан маягын дагуу улирал тутам өссөн дүнгээр гаргаж, дараа улирлын эхний сарын 20-ны дотор, жилийн эцсийн тайланг дараа оны эхний сарын 20-ны дотор Үндэсний татварын албанд тушаана.”
5	2003-01-02 <u>Ашигт малтмалын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай</u>	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 38.1., 61 дүгээр зүйлийн “төвлөрсөн” гэснийг “улсын” гэж тус тус өөрчилсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 62 дугаар зүйлийн “төвлөрсөн” гэснийг хассугай.

Улсын Их Хурлаас Ашигт малтмалын тухай хуулийг 2006 онд 3 дахь удаа шинэчлэн найруулж баталсан бөгөөд 1997 оны Ашигт малтмалын тухай хууль хүчингүй болсон.

Ашигт малтмалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга нь 2006 оны 7-р сарын 08-нд батлагдсан байна. Энэ хуулийн зорилт нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглах болон хайгуулын талбай, уурхайн эдэлбэрийн орчныг хамгаалахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.³³⁸ Хуулиар ус, газрын тос, байгалийн хий, цацраг идэвхт болон түгээмэл тархацтай ашигт малтмалаас бусад төрлийн ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахаар заасан байна³³⁹.

Уг хуульд 2008-2019 онуудад жил бүр тасралтгүй нэмэлт, өөрчлөлт оруулжээ. (Хүснэгт 2)

³³⁸ Ашигт малтмалын тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/, 1 дүгээр зүйл, <https://www.legalinfo.mn/law/details/63?lawid=63>

³³⁹ Ашигт малтмалын тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/, 3 дугаар зүйл, <https://www.legalinfo.mn/law/details/63?lawid=63>

**Хүснэгт 2. Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга)-д
2008-2019 онуудад оруулсан нэмэлт, өөрчлөлт**

	Нэмэлт, өөрчлөлтийн огноо	Нэмэлт, өөрчлөлт
1	2008-12-19 “Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвчийг батлах тухай” УИХ-ын 43-р тогтоолоор ³⁴⁰ Ашигт малтмалын тухай хуульд өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 46 дугаар зүйлийн 46.1 дэх хэсгийн “Сорьцын улсын хяналтын албаар” гэснийг “сорьцын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаар” гэж өөрчилсүгэй.
2	2009-01-08 Ашигт малтмалын тухай хуульд өөрчлөлт оруулсан.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 1 дүгээр зүйлийн 1.1 дэх хэсгийн “ашиглахтай” гэснийг “ашиглах болон хайгуулын талбай, уурхайн эдэлбэрийн орчныг хамгаалахтай” гэж, 20 дугаар зүйлийн 20.1 дэх хэсгийн “56 дугаар зүйлд заасан үндэслэлээр тусгай зөвшөөрөл нь цуцлагдсан” гэснийг “53-56 дугаар зүйлд заасан үндэслэлээр тусгай зөвшөөрөл нь дуусгавар болсон, цуцлагдсан, тусгай зөвшөөрлөөр олгогдсон талбайг хүлээлгэн өгсөн” гэж тус тус өөрчилсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.4, 5.5 дахь хэсгийн “эрэл,” гэснийг болон 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх хэсгийн “Хайгуулын болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрлөөр нэгэнт олгогдсон, түүнчлэн” гэснийг тус тус хассугай.
3	2009-07-16 Гол, мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хуулийг дагаж нэмэлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.2.2, 17.3.3 дахь заалт, 24 дүгээр зүйлийн 24.5.3 дахь заалтын “газар” гэсний өмнө “газар, ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглосон” гэж, мөн зүйлийн 24.4.2 дахь заалт, 26 дугаар зүйлийн 26.2.2 дахь заалтын “авсан,” гэсний дараа “ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглосон,” гэж, 42 дугаар зүйлийн 42.3 дахь хэсгийн “ээмшигчийн” гэсний дараа “болон түүний байгаль орчныг нөхөн сэргээх” гэж, 56 дугаар зүйлийн 56.1.3 дахь заалтын “авч” гэсний дараа “, эсхүл тухайн талбайд ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хуулиар хориглож” гэж тус тус нэмсүгэй.
4	2009-07-16 Цөмийн энергийн тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг, заалт нэмсүгэй: 4 дүгээр зүйлийн 4.1.2 дахь заалт: “4.1.2.“цацраг идэвхт ашигт малтмал” гэж уран болон торийн бүлийн цацраг идэвхт изотоп агуулсан эрдэс баялгийн хуримтлалыг;” 7 дугаар зүйлийн 7.6 дахь хэсэг: “7.6.Цөмийн энергийн тухай хуулийн дагуу цацраг идэвхт ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглах тусгай зөвшөөрөл олгох шалгаруулалт явуулахаар цөмийн энергийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас геологи, уул уурхайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад мэдэгдэл ирүүлсэн бол тухайн талбай дээр уг асуудлыг шийдвэрлэх хүртэлх хугацаанд ашигт малтмалын хайгуулын болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгохгүй.”

³⁴⁰Энэ тогтоол одоо хүчингүй бөгөөд батлагдсанаас хойш хэд хэдэн удаа шинэчлэгдсэн бөгөөд хамгийн сүүлд УИХ-ын 2020 оны 07 сарын 07 өдрийн 07 дугаар тогтоолоор шинэчлэн батлагдсан.

		21 дүгээр зүйлийн 21.1.2 дахь заалт: “21.1.2.хайгуулын талбайн хилийн дотор цацраг идэвхт ашигт малтмалыг цөмийн энергийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас олгосон тусгай зөвшөөрлийн үндсэн дээр эрэх, хайх;” 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 дахь заалт: “27.1.2.тухайн уурхайн эдэлбэрт оршиж байгаа цацраг идэвхт ашигт малтмалыг цөмийн энергийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас олгосон тусгай зөвшөөрлийн үндсэн дээр ашиглах;” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.15, 11.1.16, 11.1.20 дахь заалтын “тусгай” гэсний өмнө “цацраг идэвхт ашигт малтмалаас бусад төрлийн ашигт малтмалын хайгуулын болон ашиглалтын” гэж, мөн зүйлийн 11.1.19 дэх заалтын “хайгуулын” гэсний өмнө “цацраг идэвхт ашигт малтмалаас бусад төрлийн ашигт малтмалын” гэж, мөн зүйлийн 11.3 дахь хэсгийн “болон” гэсний дараа “цацраг идэвхт ашигт малтмалаас бусад төрлийн” гэж, 21 дүгээр зүйлийн 21.1.1 дэх заалтын “дагуу” гэсний дараа “цацраг идэвхт ашигт малтмалаас бусад төрлийн” гэж, мөн зүйлийн 21.1.2 дахь заалтын “хэсэгт” гэсний дараа “цацраг идэвхт ашигт малтмалаас бусад төрлийн ашигт малтмалын” гэж, мөн зүйлийн 21.1.3 дахь заалт, 27 дугаар зүйлийн 27.1.5 дахь заалтын “дээр” гэсний дараа “цацраг идэвхт ашигт малтмалаас бусад төрлийн ашигт малтмалын” гэж, 21 дүгээр зүйлийн 21.1.4 дэх заалтын “тохиолдолд” гэсний дараа “цацраг идэвхт ашигт малтмалаас бусад төрлийн ашигт малтмалын” гэж, 27 дугаар зүйлийн 27.1.1 дэх заалтын “байгаа” гэсний дараа “цацраг идэвхт ашигт малтмалаас бусад төрлийн” гэж, мөн зүйлийн 27.1.3 дахь заалтын “олборлосон” гэсний дараа “цацраг идэвхт ашигт малтмалаас бусад төрлийн” гэж, мөн зүйлийн 27.1.4 дэх заалтын “талбайд” гэсний дараа “цацраг идэвхт ашигт малтмалаас бусад төрлийн” гэж, мөн зүйлийн 27.1.6 дахь заалтын “ашиглалтын” гэсний өмнө “цацраг идэвхт ашигт малтмалаас бусад төрлийн ашигт малтмалын” гэж тус тус нэмсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1 дэх хэсгийн “байгалийн хийгээс” гэснийг “байгалийн хий, цацраг идэвхт ашигт малтмалаас” гэж, 6 дугаар зүйлийн 6.2 дахь хэсгийн “4.1.11-д” гэснийг “4.1.12-т” гэж, 4 дүгээр зүйлийн 4.1.16 дахь заалтын “4.1.14-т” гэснийг “4.1.15-д” гэж, мөн зүйлийн 4.1.17 дахь заалтын “4.1.15-д” гэснийг “4.1.16-д” гэж, мөн зүйлийн 4.1.2-4.1.21 дэх заалтын дугаарыг “4.1.3-4.1.22” гэж, 21 дүгээр зүйлийн 21.1.2-21.1.7 дахь заалтын дугаарыг 21.1.3-21.1.8 гэж, 22 дугаар зүйлийн 22.2 дахь хэсгийн “21.1.4-т” гэснийг “21.1.5-д” гэж, 27 дугаар зүйлийн 27.1.2-27.1.10 дахь заалтын дугаарыг “27.1.3-27.1.11” гэж, 28 дугаар зүйлийн 28.2 дахь хэсгийн “27.1.6-д” гэснийг “27.1.7-д” гэж тус тус өөрчилсүгэй.
5	2009-10-15 Ашигт малтмалын тухай хуулийн зарим хэсгийг хүчингүй болгосон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 61 дүгээр зүйлийн 61.4 дэх хэсгийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

6	2010-07-01 Газрын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан.	Ашигт малтмалын тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай дараах заалт нэмсүгэй: 4 дүгээр зүйлийн 4.1.23 дахь заалт: “4.1.23.“бичил уурхай” гэж Газрын тухай хуулийн 16.1.11-д заасан зориулалтаар олгосон ашигт малтмалын үйлдвэрлэлийн бус агуулгатай эдийн засгийн үр ашиггүй орд, ашиглалтын болон технологийн хаягдлаар бий болсон үүсмэл орд, илрэл бүхий талбайд ашигт малтмал олборлох зорилгоор Иргэний хуулийн 481.1-д заасны дагуу бүртгэгдээгүй нөхөрлөлийн хэлбэрээр зохион байгуулагдсан иргэдийн эрхэлж байгаа үйл ажиллагааг.” 11 дүгээр зүйлийн 11.1.23 дахь заалт: “11.1.23.энэ хуулийн 12.1.5-д заасны дагуу сум, дүүргийн Засаг даргын гаргасан хүсэлтийг хүлээн авч сонгосон газар нь ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглахыг хязгаарласан буюу хориглосон, эсхүл тусгай хэрэгцээ, нөөцөд авсан, түүнчлэн хүчин төгөлдөр тусгай зөвшөөрлөөр нэгэнт олгогдсон талбайтай бүхэлдээ буюу хэсэгчлэн давхацсан эсэх талаар дүгнэлт гаргаж, газрын хэмжээ, хил хязгаарыг тогтоох.” 12 дугаар зүйлийн 12.1.5 дахь заалт: “12.1.5.Газрын тухай хуулийн 16.1.11-д заасан зориулалтаар олгохоор сонгосон газрын талаар энэ хуулийн 11.1.23-д заасан дүгнэлт гаргуулах тухай хүсэлтийг төрийн захиргааны байгууллагад тавьж шийдвэрлүүлэх.” 66 дугаар зүйлийн 66.1.9 дахь заалт: “66.1.9.бичил уурхайгаар ашигт малтмал олборлохтой холбогдсон харилцааг зохицуулах журмыг зөрчсөн иргэнийг 100000-300000 хүртэл, албан тушаалтныг 500000-1000000 хүртэл, хуулийн этгээдийг 1000000-2000000 хүртэл төгрөгөөр торгох.”. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.2 дахь хэсгийг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай: “3.2.Бичил уурхайгаар ашигт малтмал олборлохтой холбогдсон харилцааг журмаар зохицуулах бөгөөд уг журмыг Засгийн газар батална.”. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.2 дахь хэсгийн “11.1.22” гэснийг “11.1.23” гэж, “7 дугаар зүйлийн 7.3 дахь хэсгийн “Тусгай зөвшөөрөлгүйгээр” гэснийг “Бичил уурхайгаар ашигт малтмал олборлохоос бусад тохиолдолд тусгай зөвшөөрөлгүйгээр” гэж тус тус өөрчилсүгэй.
7	2010-11-25 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан.	“47.4.Тухайн бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн өсөлтөөс хамаарч энэ хуулийн 47.3.2-т заасан хувь дээр мөн хуулийн 47.5-д заасан хувийг нэмсэн дүнгээр тооцож ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг ногдуулна. 47.5.Энэ хуулийн 47.4-т заасан нэмэлт төлбөрийн хувийг дараах байдлаар тодорхойлно: /хүснэгтэд өөрчлөлтөд орсон/ 47.6.Энэ хуулийн 47.3.1, 47.3.2, 47.4, 47.5-д заасны дагуу ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн хувийг тооцох, төлбөр ногдуулах аргачлалыг Засгийн газар батална. 47.7.Ашигт малтмалын нөөц ашигласны нэмэлт төлбөрийг бүтээгдэхүүний боловсруулалтын түвшингээс хамаарч хүдэр, баяжмал, бүтээгдэхүүний аль нэгд нь давхардуулахгүйгээр ногдуулна.

7		47.8.Энэ хуулийн 47.5-д заасан хүдэр, баяжмал, бүтээгдэхүүний боловсруулалтын түвшинд тавигдах шаардлага, ангиал, тооцох үндсэн зарчим, аргачлалыг геологи, уул уурхайн болон санхүүгийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн Засгийн газар батална.”. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.3.2 дахь заалтын “төлбөр” гэснийг “төлбөрийн доод хэмжээ нь” гэж, мөн зүйлийн 47.4-47.7 дахь хэсгийн дугаарыг “47.9-47.12” болгон тус тус өөрчилсүгэй.
8	2011-02-10 Нотариатын тухай / Шинэчилсэн найруулга/ хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн дараах заалтыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай: 18 дугаар зүйлийн 18.2.2 дахь заалт: “18.2.2.тухайн хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар /баримт бичгийг хүлээн авч байгаа эрх бүхий этгээд хуулбарыг эх хувьтай нь тулгаж, хуулбар үнэн зөв болох тухай тэмдэглэгээг үнэ төлбөргүй хийнэ/, хэрэв шуудангаар ирүүлсэн бол нотариатчаар гэрчлүүлсэн хуулбар;”. 22 дугаар зүйлийн 22.1.1 дэх заалт: “22.1.1.хайгуулийн тусгай зөвшөөрлийн хуулбар /баримт бичгийг хүлээн авч байгаа эрх бүхий этгээд хуулбарыг эх хувьтай нь тулгаж, хуулбар үнэн зөв болох тухай тэмдэглэгээг үнэ төлбөргүй хийнэ/, хэрэв шуудангаар ирүүлсэн бол нотариатчаар гэрчлүүлсэн хуулбар;”. 28 дугаар зүйлийн 28.1.1 дэх заалт: “28.1.1. ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн хуулбар /баримт бичгийг хүлээн авч байгаа эрх бүхий этгээд хуулбарыг эх хувьтай нь тулгаж, хуулбар үнэн зөв болох тухай тэмдэглэгээг үнэ төлбөргүй хийнэ/, хэрэв шуудангаар ирүүлсэн бол нотариатчаар гэрчлүүлсэн хуулбар;”. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.2.1, 35.3.1 дэх заалтын “нотариатаар гэрчлүүлсэн” гэснийг тус тус хассугай.
9	2011-12-23 Төсвийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ батлагдахад дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай 47¹ дүгээр зүйл нэмсүгэй: “47¹ дүгээр зүйл.Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр 47¹.1.Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь олборлож худалдсан, эсхүл худалдахаар ачуулсан болон ашигласан бүх төрлийн түгээмэл тархацтай бүтээгдэхүүний борлуулалтын үнэлгээнээс тооцож түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг орон нутгийн төсөвт төлнө. 47¹.2.Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр нь олборлож худалдсан, эсхүл худалдахаар ачуулсан болон ашигласан бүх төрлийн түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын бүтээгдэхүүний борлуулалтын үнэлгээний 2,5-5 хувьтай тэнцүү байна. 47¹.3.Энэ хуулийн 47¹.2-т заасан төлбөрийн хувь хэмжээг тухайн түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын тархац, шинж чанар, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлыг харгалзан аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал тогтооно.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.3.1 дэх заалтын “нүүрс болон түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын” гэснийг “нүүрсний” гэж өөрчилсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.1 дэх хэсгийн “болон орон нутгийн” гэснийг хассугай. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 58, 59 дүгээр зүйлийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

10	2012-05-17 Стратегийн ач холбогдол бүхий салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжид гадаадын хөрөнгө оруулалтыг зохицуулах тухай хуулийг дагаж нэмэлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 56 дугаар зүйлд дор дурдсан агуулгатай 56.1.6 дахь заалт нэмсүгэй: “56.1.6. стратегийн ач холбогдол бүхий салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжид гадаадын хөрөнгө оруулалтыг зохицуулах тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 2 дугаар зүйлийн 2.1 дэх хэсгийн “энэ хууль” гэсний өмнө “Стратегийн ач холбогдол бүхий салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжид гадаадын хөрөнгө оруулалтыг зохицуулах тухай хууль,” гэж нэмсүгэй.
11	2012-05-17 Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.4 дэх хэсгийн “заасан хөрөнгийг түүнд” гэсний дараа “уурхайн хаалтын үе шатанд” гэж нэмсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн дараах хэсэг, заалтыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай: 39 дүгээр зүйлийн 39.1.9 дэх заалт: “39.1.9. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.8-д заасны дагуу зохицуулна” 39 дүгээр зүйлийн 39.5 дахь хэсэг: “39.5. Энэ хуулийн 39.3-т заасан мөнгөн хөрөнгийг тухайн жилийн олборлолтын ажил эхлэхийн өмнө шилжүүлэх бөгөөд энэхүү шилжүүлэг хийгдсэн талаар байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тухайн сум, дүүргийн Засаг даргад мэдэгдэнэ” 45 дугаар зүйлийн 45.1 дэх заалт: “45.1. Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь уурхайг бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн хаах бол Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 14.1.3-т заасны дагуу зохих бэлтгэлийг хангаж дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 22.1.3, 25.1.6, 35.2.2, 35.3.4, 38.1.1, 38.1.4, 38.1.5, 38.3, 38.4, 39.1.1, 39.1.3-39.1.7, 39.1.7.3, 39.4, 39.9, 40.1, 40.2, 48.8, 57.4 дэх хэсгийн “байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө” гэснийг “байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө” гэж, 40 дүгээр зүйлийн гарчгийг “Байгаль орчны нөлөөллийн шинэчилсэн үнэлгээ, менежментийн төлөвлөгөөг хянуулах” гэж тус тус өөрчилсүгэй.
12	2013-10-03 Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлд доор дурдсан агуулгатай 47.13 дахь хэсэг нэмсүгэй: “47.13. Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийн дагуу тогтворжуулах гэрчилгээ бүхий-татвар төлөгчийн тухайд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг тухайн гэрчилгээнд заасан хувь, хэмжээгээр ногдуулна.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 2 дугаар зүйлийн 2.1 дэх хэсгийн “Стратегийн ач холбогдол бүхий салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжид гадаадын хөрөнгө оруулалтыг зохицуулах тухай хууль,” гэснийг “Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль,” гэж өөрчилсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 29, 30, 65 дугаар зүйл, 56 дугаар зүйлийн 56.1.6 дахь заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

13	2014-01-09 Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын тухай хуулийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1 дэх хэсэг, 11 дүгээр зүйлийн 11.1.19, 11.1.20 дахь заалтын “цацраг идэвхт” гэсний дараа “болон түгээмэл тархацтай” гэж тус тус нэмсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.3 дахь хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай: “32.3.Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр нь тухайн тусгай зөвшөөрлөөр олгогдсон уурхайн талбайн гектар тутамд 15 америк доллар байх бөгөөд харин шохойн чулуу, нүүрс, дотоодын үйлдвэрлэлийн зориулалттай ашигт малтмалын хувьд гектар тутамд 5 америк доллар байна.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5 дахь хэсэг, 47 ¹ зүйлийг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.
14	2014-01-24 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг, заалт нэмсүгэй: 10 дугаар зүйлийн 10.1.10 дахь заалт: “10.1.10. ашигт малтмал хайх, ашиглах, боловсруулах, борлуулах үйл ажиллагаанд ил тод байдлыг бүрдүүлэх.” 35 дугаар зүйлийн 35.6. дахь хэсэг: “35.6. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч хуулийн этгээд, бичил уурхайгаас алт олборлогч нь олборлосон алтаа тухайн санхүүгийн жилдээ багтааж тушаана.” 47 дугаар зүйлийн 47.3.3 дахь заалт: “47.3.3. Монголбанк, түүнээс эрх олгосон банкинд худалдсан алтанд энэ хуулийн 47.3.2-т заасан ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ 2,5 хувь, энэ хуулийн 47.5-д заасан нэмэлт төлбөрийн хэмжээ 0 хувьтай тэнцүү.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.3.2 дахь заалтын “47.3.1-д зааснаас бусад” гэснийг “47.3.1, 47.3.3-т заасан Монголбанк, түүнээс эрх олгосон банкинд худалдсан алтнаас бусад” гэж өөрчилсүгэй.
15	2014-05-15 Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийг дагаж нэмэлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах зүйл, заалт нэмсүгэй: 40¹, 40² дугаар зүйл: “40 ¹ дүгээр зүйл. Соёлын өвийг хамгаалах 40 ¹ .1.Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль тогтоомж болон энэ хуулийн 40 ² , 46 дугаар зүйлд заасан үүргийг биелүүлнэ. 40 ¹ .2.Ашигт малтмалын хайгуул хийхдээ палеонтологи, археологи, угсаатны мэргэжлийн байгууллагаар урьдчилан хайгуул, судалгаа хийлгэж, зөвшөөрөл авахгүйгээр ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглахыг хориглоно. 40 ² дугаар зүйл.Соёлын өвийг хамгаалах талаар тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн хүлээх үүрэг 40 ² .1.Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь соёлын өвийг хамгаалах талаар дараах үүрэг хүлээнэ: 40 ² .1.1.соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих эрх бүхий төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагын албан тушаалтан, улсын хяналтын байцаагчид хайгуулын талбайд нэвтрэн орох, газар дээр нь шалгалт хийх бололцоо олгох;

15		40².1.2.ашигт малтмал эрэх, хайх явцад олж илрүүлсэн соёлын өвийн бүрэн бүтэн байдлыг хангаж, хуульд заасны дагуу соёлын өвийн бүртгэл, мэдээллийн санд бүртгүүлэх ба тухайн өвийг холбогдох байгууллагад хадгалуулахаар шилжүүлэх үүрэг хүлээнэ.” 56 дугаар зүйлийн 56.1.7 дахь заалт: “56.1.7.хайгуулын талбайд соёлын өв байгаа нь тогтоогдсон.”
16	2014-07-01 Газрын тосны тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ хуулийг дагаж нэмэлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай 35.7, 35.8 дахь хэсэг нэмсүгэй: “35.7.Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь нүүрс олборлох явцад метан хий илрүүлбэл газрын тосны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад мэдэгдэнэ. 35.8.Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь энэ хуулийн 35.6-д заасан метан хийг ашиглахаар бол Газрын тосны тухай хуульд заасны дагуу ашиглалтын үйл ажиллагаа явуулж болно.”
17	2014-07-01 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах зүйл, хэсэг, заалт нэмсүгэй: 11' дүгээр зүйл: “11' дүгээр зүйл.Үндэсний геологийн албаны чиг үүрэг 11'.1.Монгол Улсын Үндэсний геологийн алба нь дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ: 11'.1.1.Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр геологи, геофизик, геохими, гидрогеологи, геоэкологийн зураглал, судалгаа, шинжилгээ хийх; 11'.1.2.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд ашигт малтмалын тархалтын зүй тогтол, минералений судалгаа хийж, эрдэс баялгийн хэтийн төлөвийн үнэлгээ өгөх; 11'.1.3.геологи, уул уурхай, эрдэс баялгийн мэдээллийн сан бүрдүүлэх, түүнийг баяжуулах, нууцын зэрэглэлд хамааруулснаас бусад мэдээллээр сонирхсон этгээдэд үйлчилгээ үзүүлэх; 11'.1.4.ашигт малтмалын улсын нэгдсэн бүртгэл хөтлөх, нөөцийн хөдөлгөөнийг бүртгэх.” 3 дугаар зүйлийн 3.3 дахь хэсэг: “3.3.Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалыг хайх, ашиглахтай холбогдсон харилцааг тусгай хуулиар зохицуулна.” 34 дүгээр зүйлийн 34.6, 34.7 дахь хэсэг: “34.6.Энэ хуулийн 34.2-т заасан хугацаанд төлбөрийг төлөөгүй бол хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд тухайн жилд төлөх төлбөрийн үнийн дүнгийн 0.3 хувиар тооцон алданги ногдуулна. 34.7.Энэ хуулийн 34.6-д заасан хугацаа хэтэрсэн хоног 30 хүртэл байх бөгөөд энэ хугацаанаас хэтэрвэл мөн хуулийн 56 дугаар зүйлд заасны дагуу тусгай зөвшөөрлийг цуцална.” 35 дугаар зүйлийн 35.9-35.12 дахь хэсэг: “35.9.Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь өөрийн үйл ажиллагаанд шаардлагатай бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах, туслан гүйцэтгэгч сонгоход тэргүүн ээлжинд стандартын шаардлага хангасан бараа, ажил, үйлчилгээ бүхий Монгол Улсад бүртгэлтэй татвар төлөгч аж ахуйн нэгжид давуу эрх олгоно.

	35.10.Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь техникийн гэнэтийн осол, саатал, давагдашгүй хүчин зүйл, шүүхийн шийдвэр, улсын байцаагчийн актаар үйл ажиллагааг нь зогсоосон болон бусад шалтгаанаар уурхайн бүтээн байгуулалт, баяжуулах үйлдвэрийн үйл ажиллагааг зогсоохдоо геологи, уул уурхайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад мэдээлнэ. 35.11.Олборлосон, баяжуулсан, хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүнийг Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа боловсруулах үйлдвэрт тэргүүн ээлжинд, зах зээлийн үнээр нийлүүлнэ. 35.12.Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь өөрийн хаяг, цахим шуудан, утас, факсны дугаар өөрчлөгдсөн тохиолдолд 14 хоногийн дотор төрийн захиргааны байгууллагад мэдэгдэнэ.” 48 дугаар зүйлийн 48.12 дахь хэсэг: “48.12.Энэ хуулийн 48.3-т заасан хайгуулын үр дүнгийн тайлан болон 48.6.1-д заасан техник, эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах, тэдгээрт хийх хөндлөнгийн дүгнэлт гаргах үйл ажиллагааг мэргэшсэн мэргэжилтэн, эрх бүхий хуулийн этгээд гүйцэтгэнэ.” 56 дугаар зүйлийн 56.8 дахь хэсэг: “56.8.Энэ хуулийн 56.1-д заасан үндэслэлээр тусгай зөвшөөрлийг цуцалсан шийдвэрийг хүчингүй болгосон шүүхийн шийдвэр хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн тусгай зөвшөөрлийн хугацааг үргэлжлүүлэн тооцно.” 4 дүгээр зүйлийн 4.1.24-4.1.26 дахь заалт: “4.1.24.“ашигт малтмалын баялаг” гэж геологийн зураглал, сэдэвчилсэн судалгаа, эрэл, хайгуулын ажлаар ашигт малтмалын тоо хэмжээ, хэлбэр, агуулга, эрдсийн бүрэлдэхүүн, эдийн засгийн ач холбогдол нь нарийвчлан үнэлэгдээгүй эрдсийн хуримтлалын хэсгийг; 4.1.25.“ашигт малтмалын ордын нөөц” гэж хайгуулын ажлаар ашигт малтмалын тоо хэмжээ, хэлбэр, агуулга, эрдсийн бүрэлдэхүүн нь нарийвчлан тогтоогдсон, үйлдвэрийн аргаар олборлох боломжтой, эдийн засгийн үр ашигтай, баяжуулах технологи, олборлолтын уул техникийн нөхцөл нь тодорхойлогдсон ашигт малтмалын баялгийн хэсгийг; 4.1.26.“мэргэшсэн мэргэжилтэн, шинжээч” гэж үндэсний болон олон улсын хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгдсөн, геологи, уул уурхайн салбарын төрийн бус байгууллагаас эрх олгогдсон иргэнийг.” 9 дүгээр зүйлийн 9.1.9-9.1.13 дахь заалт: “9.1.9.Үндэсний геологийн алба байгуулах; 9.1.10.энэ хуулийн 42.1-д заасан гэрээний загварыг батлах; 9.1.11.геологи, уул уурхайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох талбайг солбицлоор тогтоож, нийтэд мэдээлэх; 9.1.12. <i>стратегийн ач холбогдол бүхий ордын талбайн хил заагийг тогтоох;</i> 9.1.13.ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлөөр олгосон талбайг үндэсний аюулгүй байдлыг хангах, улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд нөлөөлөх томоохон хэмжээний төслийг хэрэгжүүлэх, тусгай хэрэгцээнд авах зорилгоор төрийн мэдэлд шилжүүлэн авч нөхөх олговрын асуудлыг шийдвэрлэхдээ тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчтэй хэлэлцэн тохирсоны үндсэн дээр энэ хуулийн 19.12, 26.9-д заасан талбайгаас тусгай зөвшөөрөл олгож болно.” 10 дугаар зүйлийн 10.1.11-10.1.18 дахь заалт: “10.1.11.уурхай, уулын болон баяжуулах үйлдвэрийг хүлээн авах журмыг батлах;
--	---

	10.1.12.баяжуулах үйлдвэрт тавигдах шаардлага, үйл ажиллагаа эрхлэх журмыг батлах; 10.1.13.Төрөөс эрдэс баялгийн салбарт баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэхэд зөвлөмж гаргах, дэмжлэг үзүүлэх зорилго бүхий төрийн байгууллага, хөрөнгө оруулагч, мэргэжлийн холбоод болон төрийн бус байгууллагын төлөөллийн тэгш байдлыг хангасан орон тооны бус бодлогын зөвлөлийг байгуулж, бүрэлдэхүүн, түүний ажиллах журмыг батлах; 10.1.14.уурхай, уулын болон баяжуулах үйлдвэрийн нөхөн сэргээлт, хаалтын журмыг байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагатай хамтран батлах; 10.1.15.геологи, уул уурхай, эрдэс баялгийн мэдээллийн санг эрхлэх үйл ажиллагааны журмыг батлах; 10.1.16.геологи, уул уурхайн салбарын мэргэшсэн мэргэжилтэн, шинжээчийн эрх олгох асуудлыг мэргэжлийн төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлэх журмыг батлах; 10.1.17.ашигт малтмалын баялаг, ордын нөөцийн ангилал, зааврыг батлах; 10.1.18.үндэсний болон олон улсын хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгдсөн, геологи, уул уурхайн салбарын төрийн бус байгууллагатай хамтран ашигт малтмалын баялаг, ордын нөөц, хайгуулын ажлын үр дүнг нийтэд нээлттэй тайлагнах журмыг батлах.” 11 дүгээр зүйлийн 11.1.24, 11.1.25 дахь заалт: “11.1.24.хөрөнгийн бирж дээр хувьцаа гаргасан хайгуулын болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч этгээдийн мэдээллийн бүртгэл хөтлөх; 11.1.25.ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох боломжтой талбайг солбицлоор тодорхойлох.” 14 дүгээр зүйлийн 14.9 дэх хэсэг: “14.9. Энэ хуулийн 13.5, 14.8-д заасны дагуу чөлөөлөгдсөн талбайг урьд нь хайгуулын болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрлөөр эзэмшиж байсан этгээдэд үргэлжлүүлэн эзэмшүүлэхдээ тусгай зөвшөөрлийн хугацааг тусгай хэрэгцээ, нөөцөд байсан хугацаагаар сунгаж тооцно.” 27 дугаар зүйлийн 27.1.12, 27.1.13 дахь заалт: “27.1.12.энэ хуулийн 48.6.1-д заасан тухайн ордыг ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэлдээ тухайн уурхайн бүтээгдэхүүнийг тээвэрлэх, дэд бүтцийг хэрхэн бүрдүүлэх болон уурхайн нөхөн сэргээлт, хаалт зэрэгт шаардагдах хөрөнгийн талаар тодорхой тусгасан байх; 27.1.13.геологи, уул уурхайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад байгаль орчин, нөхөн сэргээлт, уурхайн хаалтын асуудлаар тогтмол мэдээлэх үүрэг бүхий ажилтантай байх;” 33 дугаар зүйлийн 33.1.4 дэх заалт: “33.1.4.тусгай зөвшөөрлийн 10-12 дахь жилд 10 америк доллар.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.7 дахь заалтын “нэмэгдүүлэх” гэсний дараа “баяжуулах,” гэж, 8 дугаар зүйлийн 8.1.4 дэх заалтын “хамааруулах” гэсний дараа “, хасах” гэж, 9 дүгээр зүйлийн 9.1.4 дэх заалтын “хамааруулах” гэсний дараа “, хасах” гэж, 11 дүгээр зүйлийн 11.1.13 дахь заалтын “зохион явуулах” гэсний дараа “, бичил уурхайн болон түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын зориулалтаар талбай олгох дүгнэлт гаргах” гэж, 18 дугаар зүйлийн 18.2.1 дэх заалтын “факсны дугаар” гэсний дараа “, цахим шуудангийн хаяг” гэж, 25 дугаар зүйлийн 25.1.1 дэх заалтын “факсны дугаар” гэсний дараа “цахим шуудангийн хаяг,” гэж, 32 дугаар зүйлийн 32.2 дахь хэсгийн “1,5 америк доллар” гэсний дараа “, 10-12 дахь жилд 5 америк доллар” гэж, 43 дугаар зүйлийн 43.1 дэх хэсгийн “эзэмшигч” гэсний дараа “болон
--	---

	тэдгээрийн туслан гүйцэтгэгч” гэж, 48 дугаар зүйлийн 48.1.1 дэх заалтын “30 хоногийн” гэсний дараа “, дараагийн жилүүдэд тухайн оны төлөвлөгөөг 04 дүгээр сарын 15-ны” гэж, 56 дугаар зүйлийн 56.1.2 дахь заалтын “төлбөрийг” гэсний дараа “энэ хуулийн 34.7-д заасан” гэж, мөн зүйлийн 56.7 дахь хэсгийн “татварын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны” гэсний дараа “болон мэргэжлийн хяналтын” гэж, 64 дүгээр зүйлийн 64.1 дэх хэсгийн “эсхүл” гэсний дараа “захиргааны хэргийн” гэж тус тус нэмсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн дараах хэсэг, заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай: 7 дугаар зүйлийн 7.3 дахь хэсэг: “7.3.Бичил уурхайгаар ашигт малтмал олборлохоос бусад тохиолдолд тусгай зөвшөөрөлгүйгээр ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглахыг хориглоно. Байгалийн өнгөт болон үнэт чулууг түүх, олборлох үйл ажиллагааг ердийн ашигт малтмалын адил тусгай зөвшөөрлийн үндсэн дээр эрхэлнэ.” 20 дугаар зүйлийн 20.1 дэх хэсэг: “20.1.Энэ хуулийн 53.1.1, 56.1.3-56.1.5-д заасан үндэслэлээр тусгай зөвшөөрөл нь дуусгавар болсон, цуцлагдсан бол төрийн захиргааны байгууллага доор дурдсан журмын дагуу сонгон шалгаруулалт явуулж тусгай зөвшөөрлийг шинээр олгоно.” 45 дугаар зүйлийн 45.1 дэх хэсэг: “45.1.Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь уурхай, уулын болон баяжуулах үйлдвэрийг бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн хаах бол төрийн захиргааны төв байгууллагад нэгээс доошгүй жилийн өмнө мэдэгдэж, энэ хуулийн 10.1.14-д заасан журмын дагуу зохих бэлтгэлийг хангаж дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ:” 48 дугаар зүйлийн 48.3, 48.4 дэх хэсэг: “48.3.Хайгуулын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч тусгай зөвшөөрлийн хугацаа дуусахаас өмнө ордын нөөц, эрэл, хайгуулын үр дүнгийн тайланг ашигт малтмал эрэх, хайх үйл ажиллагааны журам, ашигт малтмалын баялаг, ордын нөөцийн ангилалд нийцүүлэн боловсруулж, шинжээчийн дүгнэлт гаргуулан төрийн захиргааны байгууллагад хүлээлгэн өгнө. 48.4.Төрийн захиргааны байгууллага нь энэ хуулийн 48.3-т заасан тайлан, 48.6.1-д заасан техник-эдийн засгийн үндэслэлд Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлөөс мэргэшсэн мэргэжилтнийг шинжээчээр 30 хоногт багтаан томилуулж, 90 хоногт багтаан хэлэлцүүлж дүгнэлт гаргуулсны үндсэн дээр уг нөөцийг ашигт малтмалын улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгэх, хүлээн авах, тайлан, техник, эдийн засгийн үндэслэлийг анхдагч материалын хамт мэдээллийн санд бүртгэх тухай шийдвэр гаргана.” 4 дүгээр зүйлийн 4.1.12, 4.1.23 дахь заалт: “4.1.12.”стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын орд” гэж үндэсний аюулгүй байдал, улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд нөлөөлөх хэмжээний, эсхүл жилд Монгол Улсын дотоодын нийт бүтээгдэхүүний таван хувиас дээш хэмжээний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж байгаа буюу үйлдвэрлэх боломжтой ордыг;” “4.1.23.”бичил уурхай эрхлэх” гэж үйлдвэрлэлийн аргаар ашиглахад эдийн засгийн үр ашиггүй орд, ашиглалтын болон технологийн хаягдлаар бий болсон үүсмэл ордын талбайд ашигт малтмал олборлох зорилгоор Иргэний хуулийн 481.1-д заасны дагуу бүртгэгдээгүй нөхөрлөлийн, Иргэний хуулийн 35 дугаар зүйлд заасан нөхөрлөл болон 36.4-д заасан хоршооны хэлбэрээр зохион байгуулагдсан иргэдийн эрхэлж байгаа үйл ажиллагааг;” 10 дугаар зүйлийн 10.1.5, 10.1.9 дэх заалт: “10.1.5.улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх жил бүрийн геологийн судалгааны ажлын төлөвлөгөө, төсөл, төсвийг батлах, тодотгох, үр дүнгийн тайланг хүлээн авсан тухай шийдвэр гаргах;”
--	--

	“10.1.9.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт хийгдсэн геологийн судалгааны ажлын тайлан, ашигт малтмалын ордыг ашиглах болон баяжуулах үйлдвэрийн техник, эдийн засгийн үндэслэлд дүгнэлт өгөх, зөвлөмж гаргах үүрэг бүхий мэргэшсэн мэргэжилтнээс бүрдсэн гишүүдтэй Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөл байгуулах, түүний дүрэм, шинжээчийн ажлын хөлс тооцох аргачлалыг батлах;” 48 дугаар зүйлийн 48.1.2, 48.6.1- 48.6.3 дахь заалт: “48.1.2.хайгуулын ажлын жилийн тайланг төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан зааврын дагуу гаргаж, дараа оны 02 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор;” “48.6.1.тухайн ордыг ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэлийг эрх бүхий байгууллагаар хийлгэж ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл авснаас хойш нэг жилийн дотор; 48.6.2.дараа жилийн үйлдвэрлэлийн үндсэн үзүүлэлтүүд, уулын ажлын төлөвлөгөөг батлагдсан зааврын дагуу 12 дугаар сарын 01-ний дотор; 48.6.3.ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайд нөөцийн зэрэглэлийг ахиулах ашиглалтын хайгуулыг тухай бүр хийж, ажлын төлөвлөгөө, тухайн жилийн болон хайгуулын ажлын үр дүнгийн тайланг энэ хуулийн 48.1.2-т заасны дагуу.” 66 дугаар зүйлийн 66.1.2 дахь заалт: “66.1.2.энэ хуулийн 48 дугаар зүйлд заасан мэдээ, төлөвлөгөө, ашиглалтын үйл ажиллагааны тайланг хугацаанд нь гаргаж өгөөгүй, эсхүл хуурамч мэдээ, тайлан гаргасан албан тушаалтныг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг арваас хорь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний, хуулийн этгээдийг нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг гучаас тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох;” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4 дэх хэсгийн “олговор” гэснийг “олговрыг нэг жилийн дотор” гэж, 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх хэсгийн “Тусгай хэрэгцээ болон нөөцөд аваагүй” гэснийг “Монгол Улсын” гэж, 17 дугаар зүйлийн 17.4 дэх хэсгийн “400 мянган” гэснийг “150 мянган” гэж, 21 дүгээр зүйлийн 21.1.5 дахь заалтын “2” гэснийг “3” гэж, 27 дугаар зүйлийн 27.1.4 дэх заалтын “уурхайн эдэлбэрээс олборлосон” гэснийг “ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч болон экспортлох эрх бүхий хуулийн этгээд” гэж, 56 дугаар зүйлийн 56.2 дахь хэсгийн “5” гэснийг “10” гэж, 66 дугаар зүйлийн 66.1.1 дэх заалтын “500000-1000000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг гучаас тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, мөн зүйлийн 66.1.3 дахь заалтын “100000-300000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг таваас арав дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, “500000-1000000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг арваас хорь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, “1000000-2000000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг гучаас тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, мөн зүйлийн 66.1.4 дэх заалтын “100000-500000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг арваас хорь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, “500000-1000000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг гучаас тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, мөн зүйлийн 66.1.5 дахь заалтын “200000-500000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг арваас хорь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, “500000-1000000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг гучаас тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, мөн зүйлийн 66.1.6 дахь заалтын “100000-250000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг арваас хорь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний”
--	---

		гэж, “1000000-2000000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг гучаас тавь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, мөн зүйлийн 66.1.7 дахь заалтын “100000-250000” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг арваас хорь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, мөн зүйлийн 66.1.8 дахь заалтын “200000-500000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг арваас хорь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, “500000-1000000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг хориос дөч дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, мөн зүйлийн 66.1.9 дэх заалтын “100000-300000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг таваас арав дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, “500000-1000000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг арваас хорь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, “1000000-2000000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг гучаас дөч дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж, мөн зүйлийн 66.2 дахь хэсгийн “200000-300000 хүртэл” гэснийг “нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг арваас хорь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний” гэж тус тус өөрчилсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 23 дугаар зүйл, 11 дүгээр зүйлийн 11.1.1-11.1.4 дэх заалт, 8 дугаар зүйлийн 8.1.6 дахь заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.
18	2015-01-23 Онцгой албан татварын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.2 дахь хэсгийн “0,1 америк доллар” гэснийг “145 төгрөг” гэж, “0,2 америк доллар” гэснийг “290 төгрөг” гэж, “0,3 америк доллар” гэснийг “435 төгрөг” гэж, “1,0 америк доллар” гэснийг “1450 төгрөг” гэж, “1,5 америк доллар” гэснийг “2175 төгрөг” гэж, “5 америк доллар” гэснийг “7250 төгрөг” гэж, 32.3 дахь хэсгийн “15 америк доллар” гэснийг “21750 төгрөг” гэж, “5 америк доллар” гэснийг “7250 төгрөг” гэж тус тус өөрчилсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.5 дахь хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай: “34.5.Энэ хуульд америк доллароор илэрхийлсэн зардлын тооцоог хийхдээ тухайн өдрийн Монголбанкнаас тогтоосон албан ёсны ханшийг баримтална.”
19	2015-02-13 Цөмийн энергийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.15, 11.1.16 дахь заалт, мөн зүйлийн 11.3 дахь хэсэг, 21 дүгээр зүйлийн 21.1.1, 21.1.3, 21.1.4 дэх заалт, 27 дугаар зүйлийн 27.1.1, 27.1.4-27.1.6 дахь заалтын “цацраг идэвхт ашигт малтмалаас бусад төрлийн” гэснийг, 11 дүгээр зүйлийн 11.1.19, 11.1.20 дахь заалтын “цацраг идэвхт болон” гэснийг тус тус хассугай. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.6 дахь хэсэг, 21 дүгээр зүйлийн 21.1.2 дахь заалт, 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 дахь заалтыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.
20	2015-02-18 Гол, мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуулийг дагаж нэмэлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуульд дараах агуулгатай 56.1.8 дугаар заалт нэмсүгэй: “56.1.8.Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуулийн зүйл, заалт болон хуулийн дагуу байгуулсан гэрээний заалтыг зөрчсөн.”

21	2015-02-18 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай 47² дугаар зүйл нэмсүгэй: “47² дугаар зүйл.Стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ордын ашигт малтмалын нөөц ашигласны тусгай төлбөр 47².1.Эрх бүхий байгууллагын зөвшөөрснөөр стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ордын төрийн эзэмшлийн хувь, хэмжээг гэрээний нөгөө талд шилжүүлэхээр талууд тохиролцсон тохиолдолд төрийн эзэмшлийн хувь, хэмжээг шилжүүлэн авч байгаа тал буюу ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ордын ашигт малтмалын нөөц ашигласны тусгай төлбөрийг энэ хуулийн 47.2-т заасан журмын дагуу тооцож улсын төсөвт төлнө. 47².2.Энэ хуулийн 47².1-д заасан стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ордын ашигт малтмалын нөөц ашигласны тусгай төлбөрийн хувь, хэмжээг Засгийн газар батална. 47².3.Энэ хуулийн 5.3-5.5-д заасан стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ордын ашигт малтмалын нөөц ашигласны тусгай төлбөрийн хувь, хэмжээ нь тухайн ордын онцлогоос хамаарч 5 хувиас хэтрэхээргүй байна.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 5.3-5.5 дахь хэсэгт “Уг гэрээгээр тогтоосон төрийн эзэмшлийн хувь, хэмжээг стратегийн ач холбогдол бүхий ашигт малтмалын ордын ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрөөр орлуулж болно.” гэсэн 2 дахь өгүүлбэр нэмсүгэй.
22	2015-06-04 Татварын ерөнхий хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.10 дахь хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай: “47.10.Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр төлөгч нь олборлож худалдсан, худалдахаар ачуулсан болон ашигласан бүх төрлийн бүтээгдэхүүнд ногдох тухайн улирлын төлбөрийг дараагийн улирлын эхний сарын 20-ны өдрийн дотор төсөвт төлнө.”
23	2015-12-04 Зөрчлийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийг дагаж өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 66 дугаар зүйлийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай: “66 дугаар зүйл.Хууль зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага 66.1.Энэ хуулийг зөрчсөн албан тушаалтны үйлдэл нь гэмт хэргийн шинжгүй бол Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ. 66.2.Энэ хуулийг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд Эрүүгийн хууль, эсхүл Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ. 66.3.Холбогдох хууль, уул уурхайн аюулгүй ажиллагааны дүрмийг удаа дараа зөрчсөн тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглах үйл ажиллагааг хоёр сарын хугацаагаар зогсоох бөгөөд энэ хугацаанд зөрчлийг засаагүй бол тусгай зөвшөөрлийг энэ хуулийн 56 дугаар зүйлд заасны дагуу цуцална. 66.4.Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь үйл ажиллагаандаа химийн хорт бодис, бэлдмэлийг хэрэглэхдээ хууль, аюулгүй ажиллагааны дүрэм, технологийн горимыг дагаж мөрдөөгүйгээс хүний эрүүл мэнд, байгаль орчин, мал, амьтанд ноцтой хохирол учруулсан бол тусгай зөвшөөрлийг энэ хуулийн 56 дугаар зүйлд заасны дагуу цуцалж, 20 жилийн хугацаанд дахин тусгай зөвшөөрөл олгохгүй.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1 дэх хэсгийн “энэ хуулийн 66.1.4-т заасан хариуцлага” гэснийг “Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага” гэж өөрчилсүгэй.

24	2016-02-04 Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж нэмэлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.3 дахь хэсгийн “төсөвт төвлөрүүлж” гэсний дараа “хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, ажлын байр шинээр бий болгох,” гэж нэмсүгэй.
25	2016-02-04 Захиргааны хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийг дагаж өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 56 дугаар зүйлийн 56.5 дахь хэсгийн “Захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 46.1.3-т” гэснийг “Захиргааны хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 62.1.3-т” гэж өөрчилсүгэй.
26	2016-11-10 Монгол Улсын 2017 оны төсвийн тухай хууль, нийгмийн даатгалын сангийн 2017 оны төсвийн тухай хуулийг дагаж Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг, заалт нэмсүгэй: 4 дүгээр зүйлийн 4.1.27, 4.1.28 дахь заалт: “4.1.27.“үүсмэл орд” гэж олборлолт, боловсруулалт, баяжуулалтын явцад ялгагдсан ашигт малтмалын тодорхой агуулга бүхий дахин боловсруулахад эдийн засгийн үр ашиг гаргаж болохуйц хүдэр, ашигт малтмалын овоолгыг; 4.1.28.“үүсмэл орд ашиглах” гэж энэ хуулийн 4.1.27-д заасан хүдэр, ашигт малтмалын овоолго зэргээс ашигт малтмал ялган авах, боловсруулах, баяжуулах, нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, борлуулах болон түүнтэй холбогдсон бусад үйл ажиллагааг.” 9 дүгээр зүйлийн 9.1.14, 9.1.15 дахь заалт: “9.1.14.үүсмэл орд ашиглах тусгай зөвшөөрөл олгохтой холбогдсон үйл ажиллагааны журмыг батлах; 9.1.15.үүсмэл орд ашиглах үйл ажиллагаанд тавих шаардлага, үйл ажиллагаа эрхлэх журмыг батлах.” 26 дугаар зүйлийн 26.10, 26.11 дэх хэсэг: “26.10.Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч гуравдагч этгээдэд үүсмэл ордыг ашиглуулах тохиолдолд уг гуравдагч этгээдтэй үүсмэл орд ашиглах тухай гэрээ байгуулж, энэ гэрээний талаар геологи, уул уурхайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад 14 хоногийн дотор мэдэгдэнэ. 26.11.Энэ хуулийн 26.10-д заасан гэрээ, үүсмэл ордыг ашиглах техник-эдийн засгийн үндэслэлийг Эрдэс баялгийн мэргэжлийн зөвлөлөөр хэлэлцүүлсэн дүгнэлт, шийдвэрийг үндэслэн геологи, уул уурхайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага үүсмэл орд ашиглах тусгай зөвшөөрлийг гурван жилийн хугацаатайгаар олгоно.” 47³ дугаар зүйл: “47³ дугаар зүйл.Үүсмэл ордоос олборлосон ашигт малтмалын бүтээгдэхүүнд ногдох ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр 47³.1.Үүсмэл ордоос олборлосон бүтээгдэхүүнд ногдох ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ тухайн бүтээгдэхүүний борлуулалтын үнэлгээний 2.5 хувь, энэ хуулийн 47.5-д заасан нэмэлт төлбөрийн хэмжээ 0 хувьтай тэнцүү байна. 47³.2.Энэ хуулийн 47³.1-д заасныг үл харгалзан алтанд ногдох ашигт малтмалын нөөц ашигласны нэмэлт төлбөрийг энэ хуулийн 47.4, 47.5-д заасны дагуу ногдуулна. 47³.3.Энэ хуулийн 47³.1, 47³.2-т заасан борлуулалтын үнэлгээг энэ хуулийн 47.2-т заасан зарчмаар тодорхойлно.”

		48 дугаар зүйлийн 48.13, 48.14 дэх хэсэг: “48.13.Үүсмэл орд ашиглах тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч дараа жилийн үйлдвэрлэлийн үндсэн үзүүлэлтүүд ажлын төлөвлөгөөг энэ хуулийн 48.6.2-т, тухайн жилийн ажлын тайланг 48.1.2-т заасан хугацаанд геологи, уул уурхайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад ирүүлнэ. 48.14.Үүсмэл орд ашиглах тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь энэ хуулийн 47³ дугаар зүйлд заасан ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн тайланг энэ хуулийн 48.9-т заасны дагуу татварын албанд тушааж 48.10-т заасны дагуу холбогдох мэдээллийг нийтэд мэдээлнэ.” 53 дугаар зүйлийн 53.6 дахь хэсэг: “53.6.Тусгай зөвшөөрөл дуусгавар болсон талбайд үүсмэл орд ашиглах тусгай зөвшөөрөл олгохыг хориглоно.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.7 дахь хэсгийн “ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл” гэсний дараа “болон үүсмэл орд ашиглах тусгай зөвшөөрөл” гэж, 56 дугаар зүйлийн 56.7 дахь хэсгийн “ашиглалтын” гэсний дараа “болон үүсмэл орд ашиглах” гэж нэмсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.23 дахь заалтын “үүсмэл ордын” гэснийг хассугай.
27	2016-12-01 Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 57 дугаар зүйлийн 57.3 дахь хэсгийн “Төрийн нууцын тухай” гэснийг “Төрийн болон албаны нууцын тухай” гэж өөрчилсүгэй.
28	2017-05-18 Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.10 дахь хэсгийн “улсын байцаагчийн актаар” гэснийг “Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуульд заасан журмын дагуу” гэж өөрчилсүгэй.
29	2017-11-10 Монгол Улсын 2018 оны төсвийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангийн 2018 оны төсвийн тухай, Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2018 оны төсвийн тухай хуулийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг, заалт нэмсүгэй: 49 дүгээр зүйлийн 49.4.8 дахь заалт: “49.4.8.Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 16.14 дэх хэсэгт заасан аргачлалын дагуу тооцсон үнэ, тайлбар, танилцуулга.” 49 дүгээр зүйлийн 49.12 дахь хэсэг: “49.12.Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.11-т заасан эцсийн эзэмшигч ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийг шууд бусаар шилжүүлсэн тохиолдолд тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч энэ хуулийн 49.4.8-д заасан баримт бичгийг харьяа татварын албанд шийдвэр гарсан өдрөөс хойш 10 хоногийн дотор мэдэгдэнэ.” 56 дугаар зүйлийн 56.1.9, 56.1.10, 56.1.11 дэх заалт: “56.1.9.Энэ хуулийн 49.1, 49.2, 49.3-т заасныг зөрчиж тусгай зөвшөөрлийг шилжүүлсэн бол; 56.1.10.тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь энэ хуулийн 49.4.8, Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 16.11, 16.14-д заасан аргачлалын дагуу холбогдох татварыг тайлагнаагүй, эсхүл үнэлгээ тооцоход шаардагдах мэдээллийг санаатайгаар нуун дарагдуулсан, худал мэдүүлж тайлагнасан;

	56.1.11.Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай хуулийн 11.1.12, 15.2.10, Татварын ерөнхий хуулийн 18.1.14-т заасны дагуу холбогдох байгууллагад үнэн зөв мэдээлээгүй бол.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1 дэх хэсгийн “хуулийн этгээдэд” гэсний дараа “энэ хуульд өөрөөр заагаагүй бол сонгон шалгаруулалтын журмаар” гэж, 9 дүгээр зүйлийн 9.1.11 дэх заалтын “хайгуулын” гэсний дараа “болон энэ хуулийн 24.1-т зааснаас бусад тохиолдолд ашиглалтын” гэж, 10 дугаар зүйлийн 10.1.2 дахь заалтын “26.9” гэсний дараа “, 60.9-д” гэж, 49 дүгээр зүйлийн 49.6.1 дэх заалтын “шалтгаангүй” гэсний дараа “бөгөөд холбогдох татварыг төлсөн тухай татварын алба тодорхойлолт гаргасан” гэж тус тус нэмсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн дараах зүйл, хэсэг, заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай: 11 дүгээр зүйлийн 11.1.25 дахь заалт: “11.1.25.энэ хуулийн дагуу ашигт малтмалын хайгуул болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл олгох боломжтой сонгон шалгаруулалтын талбайг солбицлоор тодорхойлох, батлуулах.” 17 дугаар зүйл: “17 дугаар зүйл.Хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох шалгаруулалтын талбайг ялгах 17.1.Энэ хуулийн 11.1.25-д заасны дагуу төрийн захиргааны байгууллага нь талбайн солбицлыг тодорхойлохдоо тухайн аймаг, нийслэлийн Засаг даргад бичгээр мэдэгдэх бөгөөд түүнд талбайн зургийг хавсаргана. 17.2.Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга энэ хуулийн 17.1-д заасан мэдэгдлийг хүлээн авмагц тухайн талбай байрших сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын болон аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн саналыг авч, 45 хоногийн дотор төрийн захиргааны байгууллагад хариу өгөх бөгөөд энэ хугацаанд хариу өгөөгүй бол тухайн саналыг зөвшөөрсөн гэж үзнэ. Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга хуульд заасан үндэслэлээр татгалзсан хариу өгч болно. 17.3.Хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох талбайн солбицлыг энэ хуулийн 17.2-т заасны дагуу ирүүлсэн зөвшөөрсөн санал болон геологи, уул уурхайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн Засгийн газар батална. 17.4.Энэ хуулийн 17.3-т заасны дагуу Засгийн газраас баталсан талбайн солбицлын хүрээнд төрийн захиргааны байгууллага хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох талбайг ялгаж, сонгон шалгаруулалт явуулахаас 30-аас доошгүй хоногийн өмнө сонгон шалгаруулалтын урилгыг үндэсний хэмжээний өдөр тутмын сонин, хэвлэл мэдээллийн бусад хэрэгслээр нийтэд зарлан мэдээлнэ. 17.5.Энэ хуулийн 17.4-т заасны дагуу ялгасан талбай нь дараах шаардлагыг хангасан байна: 17.5.1.дөрвөн өнцөгт хэлбэртэй байх бөгөөд түүний хил нь уртраг, өргөргийн дагуух чиглэлтэй давхацсан шулуун шугамаар хүрээлэгдсэн байх; 17.5.2.тусгай хэрэгцээний газар, ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглосон газар, нөөцөд авсан талбайтай ямар нэг байдлаар давхцаагүй байх; 17.5.3.хүчин төгөлдөр тусгай зөвшөөрлөөр олгогдсон талбайтай ямар нэг байдлаар давхцаагүй байх.
--	---

	17.6.Энэ хуулийн 17.5.2, 17.5.3-т заасан давхцал гаргахгүйн тулд хүсэлтэд дурдсан талбайн дараах газар нутаг, талбайтай хиллэж байгаа хэсэг нь шулуун шугам биш байж болно: 17.6.1.улсын хил; 17.6.2.нөөцөд авсан талбай; 17.6.3.тусгай хэрэгцээний газар, ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглосон газар; 17.6.4.энэ хуулийг дагаж мөрдөхөөс өмнө олгогдсон тусгай зөвшөөрөлтэй бөгөөд энэ хуульд зааснаас өөр хэлбэр, байршил бүхий талбай; 17.6.5.хайгуулын талбайд хамруулах боломжгүй гэж үзсэн нуур, цөөрөм зэрэг байгалийн тогтоц. 17.7.Нэг тусгай зөвшөөрлөөр олгох хайгуулын талбайн хэмжээ 25 гектараас багагүй, 150 мянган гектараас ихгүй байна.” 18 дугаар зүйл: “18 дугаар зүйл.Хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох сонгон шалгаруулалтад оролцох хүсэлт гаргах, түүнийг бүртгэх журам 18.1.Энэ хуулийн 7.1-д заасан хуулийн этгээд хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох сонгон шалгаруулалтад оролцох хүсэлтээ энэ хуулийн 10.1.2-т заасан журмын дагуу төрийн захиргааны байгууллагад гаргах бөгөөд түүнд дараах баримт бичгийг хавсаргана: 18.1.1.тухайн хуулийн этгээдийн нэр, шуудангийн хаяг, утас, факсны дугаар, цахим шуудангийн хаяг;- 18.1.2.тухайн хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээний нотариатаар баталгаажуулсан хуулбар; 18.1.3.үйлчилгээний хөлс төлсөн баримт; 18.1.4.мэргэжлийн боловсон хүчин болон техник, тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан талаархи мэдээлэл, тухайн талбайд гүйцэтгэх хайгуулын ажлын төрөл, хэмжээ, хугацаа, өртөг болон байгаль орчныг хамгаалах ажилд зарцуулах зардал бүхий төсөл, төсөв болон холбогдох бусад баримт бичгийг нэгтгэсэн техникийн санал; 18.1.5.төрийн захиргааны байгууллагын баталсан маягтын дагуу үйлдэж, битүүмжилж ирүүлсэн үнийн санал; 18.1.6.Монгол Улсад татвар төлөгчөөр бүртгүүлсэн тухай татварын албаны тодорхойлолт; 18.1.7.Энэ хуулийн 10.1.2-д заасан журамд заасан бусад шаардлагатай баримт бичиг.” 18.2.Төрийн захиргааны байгууллага энэ хуулийн 18.1-д заасан хүсэлтийг хүлээн авмагц доор дурдсан ажиллагааг явуулна: 18.2.1.хүсэлтийг бүртгэлийн дэвтэрт бүртгэж, он, сар, өдөр, цаг, минут, бүртгэлийн дугаарыг тэмдэглэж, энэ тухай тодорхойлолтыг хүсэлт гаргасан этгээдэд өгөх; 18.2.2.тухайн өдөр хамгийн түрүүнд болон сүүлд бүртгэгдсэн хүсэлтэд тусгай тэмдэглэгээ хийх.” 20 дугаар зүйл: “20 дугаар зүйл.Хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох сонгон шалгаруулалт зохион байгуулах, тусгай зөвшөөрөл олгох 20.1.Хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох сонгон шалгаруулалтыг төрийн захиргааны байгууллага энэ хуулийн 10.1.2-д заасан журмын дагуу зохион байгуулж, доор дурдсан ажиллагааны аль нэгийг гүйцэтгэнэ:
--	---

	20.1.1.хүсэлт гаргасан хуулийн этгээдийн техникийн болон үнийн саналд энэ хуулийн 10.1.2-д заасан журмын дагуу үнэлгээ өгч, хамгийн өндөр үнэлгээ авсан оролцогчид тусгай зөвшөөрөл олгох боломжтойг мэдэгдэх; 20.1.2.хэрэв 2 болон түүнээс дээш оролцогч адил үнэлгээ авсан бол хүсэлтээ хамгийн түрүүнд бүртгүүлсэн оролцогчид тусгай зөвшөөрөл олгох боломжтойг мэдэгдэх. 20.1.3.хүсэлт, түүнд хавсаргасан баримт бичиг нь энэ хуулийн 18.1-д заасан шаардлага хангаагүй бол сонгон шалгаруулалтад оролцох боломжгүй үндэслэл, шалтгааныг хүсэлтэд хавсаргасан баримт бичгийн хамт хүсэлт гаргасан хуулийн этгээдэд хүргүүлнэ. 20.2.Энэ хуулийн 20.1-д заасны дагуу сонгон шалгаруулалт зарласан боловч хүсэлт ирээгүй бол сонгон шалгаруулалтыг дахин зарлаж болно. 20.3.Энэ хуулийн 20.1.1, 20.1.2-т заасны дагуу хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгох боломжтой бол сонгон шалгаруулалтын үнийн санал, босго үнийн зөрүү, тусгай зөвшөөрлийн эхний жилийн төлбөрийг мөн хуулийн 34.1-д заасан хугацаанд төлөх тухай мэдэгдлийг сонгон шалгаруулалтад шалгарсан хуулийн этгээдэд хүргүүлнэ. 20.4.Энэ хуулийн 20.3-д заасны дагуу мэдэгдлийг хүргүүлсэн өдрөөс хойш энэ хуулийн 34.1-д заасан хугацаанд тусгай зөвшөөрлийг авах боломжгүй тухайгаа мэдэгдсэн, эсхүл сонгон шалгаруулалтын үнийн санал, босго үнийн зөрүү, эхний жилийн төлбөрийг төлөөгүй бол төрийн захиргааны байгууллага энэ хуулийн 20.1.1, 20.1.2-т заасан мэдэгдлийг хүчингүй болгож, хүсэлт гаргасан хуулийн этгээдэд энэ тухай бичгээр мэдэгдэнэ. 20.5.Сонгон шалгаруулалтад шалгарсан хуулийн этгээд эхний жилийн төлбөрийг энэ хуулийн 34.1-д заасан хугацаанд төлсөн бол төрийн захиргааны байгууллага ажлын 3 өдөрт багтаан хайгуулын тусгай зөвшөөрлийг 3 жилийн хугацаагаар олгож, хайгуулын тусгай зөвшөөрөл болон олгогдсон талбайг тусгай зөвшөөрлийн болон түүний зураг зүйн бүртгэлд бүртгэнэ. 20.6.Хайгуулын тусгай зөвшөөрөлд түүнийг олгосон он, сар, өдөр, эзэмшигчийн нэр, олгогдсон талбайн булангийн цэгийн солбицлуудыг тэмдэглэх бөгөөд уг тусгай зөвшөөрөлтэй холбоотой өөрчлөлтийг тусгах зориулалт бүхий хавсралттай байна. 20.7.Төрийн захиргааны байгууллага хайгуулын тусгай зөвшөөрөл олгосон даруйд энэ тухай байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, тухайн талбай байрших аймаг, сум, дүүргийн Засаг дарга, мэргэжлийн хяналтын албанд мэдэгдэж, өдөр тутмын сонинд нийтэлнэ.” 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсэг: “24.2.Энэ хуулийн 24.1-д зааснаас бусад тохиолдолд ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг олгохдоо энэ хуулийн 18 дугаар зүйл, 20.1-д заасан журмыг нэгэн адил баримтална.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1.13 дахь заалтын “энэ хуулийн 19.12,” гэснийг “улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэсэн геологийн судалгааны ажлын явцад тогтоогдсон эрдсийн хуримтлал бүхий талбай болон энэ хуулийн” гэж, 11 дүгээр зүйлийн 11.1.16 дахь заалтын “хүссэн” гэснийг “олгох сонгон шалгаруулалтад оролцох хүсэлтийг” гэж, 11' дүгээр зүйлийн 11'1.3 дахь заалтын “геологи, уул уурхай” гэснийг “үндэсний геологи” гэж, 34 дүгээр зүйлийн 34.1 дэх хэсгийн “19.6” гэснийг “20.3” гэж тус тус өөрчилсүгэй.
--	--

		Ашигт малтмалын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.2 дахь заалтын “19.12,” гэснийг, 11 дүгээр зүйлийн 11.1.5 дахь заалтын “үндэсний” гэснийг, 11.1.13 дахь заалтын “улсын төсвийн хөрөнгөөр илрүүлсэн эрдсийн хуримтлал бүхий талбайд” гэснийг, 11 дүгээр зүйлийн 11.1.16 дахь заалтын “шийдвэрлэх” гэснийг, 24 дүгээр зүйлийн 24.3 дахь хэсгийн “, 24.2” гэснийг, 25 дугаар зүйлийн 25.1 дэх хэсгийн “, 24.2” гэснийг тус тус хассугай. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийг хүчингүй болсонд тооцугай.
30	2018-06-21 Эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийг дагаж нэмэлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуульд доор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг, заалт нэмсүгэй: 26 дугаар зүйлийн 26.12 дахь хэсэг: “26.12.Ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл авсан этгээд газар ашиглах эрхээ Эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн тухай хуульд заасны дагуу эрхийн улсын бүртгэлд бүртгүүлнэ.” 27 дугаар зүйлийн 27.1.14 дэх заалт: “27.1.14.газар ашиглах эрхээ Эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн тухай хуульд заасны дагуу эрхийн улсын бүртгэлд бүртгүүлсэн байх.” 49 дүгээр зүйлийн 49.13 дахь хэсэг: “49.13.Ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг шилжүүлэн авсан этгээдийн газар ашиглах эрх нь эрхийн улсын бүртгэлд бүртгүүлснээр үүснэ.”
31	2019-03-26 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлд доор дурдсан агуулгатай дараах хэсэг нэмсүгэй: 47 дугаар зүйлийн 47.12 дахь хэсэг: “47.12.Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банк нь энэ хуулийн 47.3.2-т заасан хувь хэмжээгээр ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг тушаасан алтны борлуулалтын үнэлгээнээс суутган авч, улсын төсөвт шилжүүлнэ.” 47 дугаар зүйлийн 47.13 дахь хэсэг: “47.13.Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банк нь энэ хуулийн 47.12-д заасны дагуу төсөвт шилжүүлсэн ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн тайлан, мэдээг татварын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан маягтын дагуу дараа сарын 20-ны өдрийн дотор тус байгууллагад хүргүүлнэ.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн дараах хэсэг, заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай: 47 дугаар зүйлийн 47.1 дэх хэсэг: “47.1.Ашигт малтмал худалдсан, худалдахаар ачуулсан, ашигласан хуулийн этгээд болон Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банканд алт тушаасан этгээд нь ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр төлөгч байх ба ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг худалдсан, худалдахаар ачуулсан, ашигласан бүх төрлийн ашигт малтмалын борлуулалтын үнэлгээнээс тооцож улсын төсөвт төлнө.” 47 дугаар зүйлийн 47.3.2 дахь заалт: “47.3.2.Энэ хуулийн 47.3.1-т зааснаас бусад төрлийн ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн доод хэмжээ нь тухайн бүтээгдэхүүний борлуулалтын үнэлгээний 5,0 хувь, Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банканд тушаасан алтанд ногдох энэ хуулийн 47.5-д заасан нэмэлт төлбөрийн хэмжээ 0 хувьтай тэнцүү.”

		47 дугаар зүйлийн 47.7 дахь хэсэг: “47.7.Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг хүдэр, баяжмал, бүтээгдэхүүнд давхардуулахгүйгээр ногдуулна.” 47 дугаар зүйлийн 47.10, 47.11 дэх хэсэг: “47.10.Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банканд алт тушаасан этгээдээс бусад энэ хуулийн 47.1-д заасан ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр төлөгч нь худалдсан, худалдахаар ачуулсан болон ашигласан бүх төрлийн ашигт малтмалд ногдох тухайн сарын төлбөрийг дараагийн сарын 20-ны өдрийн дотор, жилийн эцсийн тайлангаар хийсэн эцсийн тооцоогоо дараа оны 02 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор төсөвт төлнө. 47.11.Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банканд алт тушаасан этгээдээс бусад энэ хуулийн 47.1-д заасан ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр төлөгч нь тухайн улиралд олборлож худалдсан, худалдахаар ачуулсан, ашигласан ашигт малтмалын тоо хэмжээ, борлуулалтын үнэлгээ, төлбөрийн нийт хэмжээг мэргэжлийн хяналтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан маягтын дагуу, ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн тайланг татварын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагаас баталсан маягтын дагуу улирал тутам өссөн дүнгээр гаргаж, улирлын тайланг дараагийн улирлын эхний сарын 20-ны өдрийн дотор, жилийн эцсийн тайланг дараа оны 02 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор тус тус ирүүлнэ.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.6 дахь хэсгийн “аргачлалыг” гэснийг “, тайлагнах, төлөх журмыг” гэж, мөн зүйлийн “47.12” дахь хэсгийн дугаарыг “47.14” гэж, “47.13” дахь хэсгийн дугаарыг “47.15” гэж тус тус өөрчилсүгэй.
32	2019-03-22 Татварын ерөнхий хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 51 дүгээр зүйлийн 51.1 дэх хэсгийн “санхүүгийн байгууллагад” гэсний дараа “, эсхүл тусгай зөвшөөрөл эзэмшигчийн татварын өрийг хураах зорилгоор татварын албанд” гэж нэмсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн дараах хэсэг, заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай: 49 дүгээр зүйлийн 49.12 дахь хэсэг: “49.12.Татварын ерөнхий хуулийн 6.1.48-д заасан эцсийн эзэмшигч өөрчлөгдсөн тохиолдолд ашигт малтмалын ашиглалтын болон хайгуулын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч хуулийн этгээд энэ хуулийн 49.4.8-д заасан баримт бичгийг Татварын ерөнхий хуулийн 26.10, 26.11, 26.12-д заасны дагуу харьяа татварын албанд мэдэгдэнэ.” 56 дугаар зүйлийн 56.1.11 дэх заалт: “56.1.11.Татварын ерөнхий хуулийн 26.10, 26.11, 26.12-т заасны дагуу холбогдох байгууллагад үнэн зөв мэдээлээгүй бол.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 49 дүгээр зүйлийн 49.4.8 дахь заалтын “16.14 дэх” гэснийг “18.8, 30.6 дахь” гэж, 56 дугаар зүйлийн 56.1.10 дахь заалтын “16.11, 16.14” гэснийг “18.8, 30.6” гэж тус тус өөрчилсүгэй.
33	2019-05-02 Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 56 дугаар зүйлийн 56.1.5 дахь заалтыг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай: “56.1.5.тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч байгаль орчинд хортой нөлөөлж байгаа, эсхүл нөхөн сэргээх, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд заасан үүргээ биелүүлээгүй талаар нутгийн захиргааны байгууллагын саналыг харгалзан байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага дүгнэлт гаргасан;”

34

2019-11-22

Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай

“47.16.Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр төлөгч нь доор дурдсан үйл ажиллагаанд бүх төрлийн ашигт малтмалын борлуулалтын үнэлгээнээс ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг энэ хуулийн 47.7-д заасны дагуу давхардуулалгүй ногдуулж улсын төсөвт төлнө:

47.16.1.худалдсан, худалдахаар ачуулсан;

47.16.2.экспортолсон;

47.16.3.өөрийн хэрэгцээнд ашигласан.

47.17.Нүүрс, нүүрсний бүтээгдэхүүний ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг энэ хуулийн 47.3.3-т заасан хувь дээр тухайн бүтээгдэхүүний нэр төрөл, зах зээлийн үнийн өсөлтөөс хамаарч доор дурдсан хувийг нэмэгдүүлж тооцно:

№	Бүтээгдэхүүний нэр төрөл	Хэмжих нэгж	Жишж үнэлэх бүтээгдэхүүн	Зах зээлийн үнийн түвшин /ам. доллараар/	Үндсэн хувь дээр нэмж ногдуулах хувь
1	Боловсруулаагүй нүүрс	тн	Нүүрс	0-25 хүртэл	0.00
				25-50 хүртэл	1.00
				50-75 хүртэл	2.00
				75-100 хүртэл	3.00
				100-125 хүртэл	4.00
125 ба түүнээс дээш	5.00				
2	Баяжуулсан нүүрс (хуурай болон нойтон аргаар технологийн боловсруулалт хийсэн)	тн	Нүүрс	0-100 хүртэл	0.00
				100-130 хүртэл	1.00
				130-160 хүртэл	1.50
				160-190 хүртэл	2.00
				190-210 хүртэл	2.50
210 ба түүнээс дээш	3.00				
3	Эцсийн бүтээгдэхүүн (хагас кокс, кокс, хий, шингэн түлш, нүүрс-химийн бүтээгдэхүүн)	тн	Кокс	0-160 хүртэл	0.00
				160-190 хүртэл	0.50
				190-210 хүртэл	1.00
				210-240 хүртэл	1.50
				240-270 хүртэл	2.00
270 ба түүнээс дээш	2.50				

47.18.Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч болон ашигт малтмал дамжуулан борлуулсан этгээд ашигт малтмал худалдсан, худалдахаар ачуулсан тухай бүр татварын хууль тогтоомжид заасан төлбөрийн баримт үйлдэх бөгөөд уг төлбөрийн баримтад ашигт малтмалын нэр төрөл, ангилал, тоо хэмжээ, борлуулалтын үнэлгээ, ногдуулсан ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн дүнг тусгасан байна.

47.19.Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшдэггүй этгээдээс ашигт малтмал худалдан авсан энэ хуулийн 47.1.3-т зааснаас бусад төлбөр төлөгч нь худалдан авсан ашигт малтмалд ногдох ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг суутган авах бөгөөд 47.10, 47.11-д заасны дагуу тайлагнаж төсөвт төлнө.”

Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47.8 дахь хэсгийн “47.5” гэсний дараа “, 47.17” гэж нэмсүгэй.

Ашигт малтмалын тухай хуулийн дараах хэсгийг доор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

	47 дугаар зүйлийн 47.1 дэх хэсэг: “47.1.Доор дурдсан этгээд ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр төлөгч байна: 47.1.1.ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч; 47.1.2.ашигт малтмал экспортолсон этгээд; 47.1.3.Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банканд алт тушаасан этгээд.” 47 дугаар зүйлийн 47.3 дахь хэсэг: “47.3.Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг дараах хэмжээгээр ногдуулна: 47.3.1.олборлож өөрийн хэрэгцээнд ашигласан, дотоодод худалдсан, эсхүл худалдахаар ачуулсан нүүрсний нөөц ашигласны төлбөр борлуулалтын үнэлгээний 2.5 хувь; 47.3.2.Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банканд худалдсан алтанд ногдох нөөц ашигласны төлбөр борлуулалтын үнэлгээний 5.0 хувь байх бөгөөд энэ хуулийн 47.5-д заасан хувиар нэмэгдүүлж тооцохгүй; 47.3.3.энэ хуулийн 47.3.1, 47.3.2-т зааснаас бусад бүх төрлийн ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр тухайн бүтээгдэхүүний борлуулалтын үнэлгээний 5.0 хувь.” 47 дугаар зүйлийн 47.6 дахь хэсэг: “47.6.Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн хувийг тооцох, төлбөр ногдуулах, тайлагнах, төлөх журмыг Засгийн газар батална.” 47 дугаар зүйлийн 47.7 дахь хэсэг: “47.7.Ашигт малтмалыг шууд, эсхүл ашигт агуулгыг нэмэгдүүлэн баяжмал, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэн экспортлоход төлбөрийг давхардуулан ногдуулахгүй бөгөөд тухайн ашигт малтмалд төлбөр ногдуулах үнэлгээ, хувь хэмжээнээс хамаарч энэ хуулийн 47.18-д заасан төлбөрийн баримт, 47.19-д заасны дагуу суутган ногдуулсан тайланг үндэслэн өмнө нь ногдуулсан төлбөрийг хасаж тооцно.” Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47.2 дахь хэсгийн “47.1” гэснийг “47.16” гэж, 47.5 дахь хэсгийн “47.4-т заасан нэмэлт төлбөрийн хувийг дараах байдлаар тодорхойлно.” гэснийг “47.3.3-т заасан хувь дээр тухайн бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн өсөлт, боловсруулалтын түвшингээс хамаарч доор дурдсан хувийг нэмэгдүүлж тооцно.” гэж, 47.11 дэх хэсгийн “этгээдээс” гэснийг “хувь хүнээс” гэж, 47.14 дэх хэсгийн “биржийн нэрийг” гэснийг “биржийн, зах зээлийн үнийн эх сурвалжийн нэрийг” гэж тус тус өөрчилсүгэй. Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47³ дугаар зүйлийн 47³.2 дахь хэсгийн “47.4,” гэснийг хассугай.
--	---

Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга)-д 2008-2019 онуудад нийтдээ 34 удаа нэмэлт, өөрчлөлт орсон бөгөөд үүнээс 26 удаад нь бусад хуулийг дагаж өөрчлөгдсөн байна. Тус хуульд дараах хуулиудыг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт оржээ. Үүнд:

1. 2008-12-19 “Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвчийг батлах тухай” УИХ-ын 43-р тогтоолоор Ашигт малтмалын тухай хуульд өөрчлөлт орсон. (Энэ тогтоол нь одоо хүчингүй бөгөөд хамгийн сүүлд 2020 оны 07 сарын 07 өдрийн 07 дугаар тогтоолоор шинэчлэн батлагдсан)
2. 2009-07-16 Гол, мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хуулийг дагаж нэмэлт орсон.

3. 2009-07-16 Цөмийн энергийн тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.
4. 2010-07-01 Газрын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.
5. 2011-02-10 Нотариатын тухай /Шинэчилсэн найруулга/ хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.
6. 2011-12-23 Төсвийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ батлагдахад дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.
7. 2012-05-17 Стратегийн ач холбогдол бүхий салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжид гадаадын хөрөнгө оруулалтыг зохицуулах тухай хуулийг дагаж нэмэлт орсон.
8. 2012-05-17 Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.
9. 2013-10-03 Хөрөнгө оруулалтын тухай хуулийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.
10. 2014-01-09 Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын тухай хуулийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.
11. 2014-05-15 Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ыг дагаж нэмэлт орсон.
12. 2014-07-01 Газрын тосны тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/ хуулийг дагаж нэмэлт орсон.
13. 2015-01-23 Онцгой албан татварын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.
14. 2015-02-13 Цөмийн энергийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.
15. 2015-02-18 Гол, мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан тул дагаж нэмэлт орсон.
16. 2015-12-04 Зөрчлийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийг дагаж өөрчлөлт орсон.
17. 2015-06-04 Татварын ерөнхий хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.
18. 2016-02-04 Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж нэмэлт орсон.
19. 2016-02-04 Захиргааны хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийг дагаж өөрчлөлт орсон.
20. 2016-11-10 Монгол Улсын 2017 оны төсвийн тухай хууль, нийгмийн даатгалын сангийн 2017 оны төсвийн тухай хуулийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.
21. 2016-12-01 Төрийн болон албаны нууцын тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.
22. 2017-05-18 Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.
23. 2017-11-10 Монгол Улсын 2018 оны төсвийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангийн 2018 оны төсвийн тухай, Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн 2018 оны төсвийн тухай хуулийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.
24. 2018-06-21 Эд хөрөнгийн эрхийн улсын бүртгэлийн тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийг дагаж нэмэлт орсон.
25. 2019-03-22 Татварын ерөнхий хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийг дагаж нэмэлт, өөрчлөлт орсон.
26. 2019-05-02 Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж өөрчлөлт орсон.

Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга)-д 2008, 2013, 2018 онуудад тус бүр 1 удаа, 2010, 2011, 2012, 2017 онуудад тус бүр 2 удаа, 2009, 2016, 2019 онуудад тус бүр 4 удаа, 2014 онд 5 удаа, 2015 онд хамгийн их буюу 6 удаа нэмэлт, өөрчлөлт орсон байна. (Хүснэгт 3)

Хүснэгт 3. Нэмэлт, өөрчлөлтийн тоо оноор (2008-2019 он)

Он		Нэмэлт, өөрчлөлтийн тоо
1	2008	1
2	2009	4
3	2010	2
4	2011	2
5	2012	2
6	2013	1
7	2014	5
8	2015	6
9	2016	4
10	2017	2
11	2018	1
12	2019	4
НИЙТ		34

ХОЁР. АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ (ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГА)-ИЙГ ДАГАЖ НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРСОН ХУУЛИУД

Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга) 2008-2019 онуудад ихэнх тохиолдолд (26 удаа) бусад хуулийг дагаж өөрчлөгдсөн бөгөөд хуульд өөрт нь 8 удаа нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан байна. Уг нэмэлт, өөрчлөлтүүд дараах онуудад хийгджээ.

1. 2009-10-15 Ашигт малтмалын тухай хуулийн зарим хэсгийг хүчингүй болгосон.
2. 2009-01-08 Ашигт малтмалын тухай хуульд өөрчлөлт оруулсан
3. 2010-11-25 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан.
4. 2014-01-24 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт орсон.
5. 2014-07-01 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт орсон.
6. 2015-02-18 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт орсон.
7. 2019-03-26 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт орсон.
8. 2019-11-22 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт орсон.

Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга)-ийн нэмэлт, өөрчлөлтийг дагаж дараах хуулиудад нэмэлт, өөрчлөлт орсон байна.

Хүснэгт 4. Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга)-ийг дагаж өөрчлөгдсөн хуулиуд (2008-2019 онуудад)

	Хуулийн нэр, огноо	Нэмэлт, өөрчлөлт
2009-10-15 Ашигт малтмалын тухай хуулийн зарим хэсгийг хүчингүй болсон тооцох тухай хуулийг дагаж өөрчлөгдсөн хуулиуд		
1	2009-10-30 Татварын ерөнхий хуулийн зарим заалтыг хүчингүй болсонд тооцох тухай	Татварын ерөнхий хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.3.7 дахь заалтыг хүчингүй болсонд тооцсугай.
2	2009-10-30 Монгол Улсыг хөгжүүлэх сангийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	Монгол Улсыг хөгжүүлэх сангийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.2 дахь хэсгийн “тохиолдсон, эсхүл зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татварын тухай хуульд заасан ашигт малтмалын дэлхийн зах зээл дэх үнэ огцом буурснаас” гэснийг “тохиолдсоны улмаас” гэж өөрчилсүгэй. Монгол Улсыг хөгжүүлэх сангийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1 дэх заалтын “3.2.1,” гэснийг, 9 дүгээр зүйлийн 9.1 дэх хэсгийн “, 8.2” гэснийг тус тус хассугай. Монгол Улсыг хөгжүүлэх сангийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.2.1 дэх заалт, 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх хэсэг, 6 дугаар зүйлийн 6.1.3 дахь заалт, 8 дугаар зүйлийн 8.2 дахь хэсгийг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.
3	2009-10-30 Монгол улсын нэгдсэн төсвийн тухай хуулийн зарим, заалтыг хүчингүй болсонд тооцох тухай <u>/Энэ хуулийн нэрийн хэсэгт 2009 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан/</u>	Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1.9 дэх заалтыг хүчингүй болсонд тооцсугай. <u>/Энэ зүйлд 2009 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдрийн хуулиар өөрчлөлт оруулсан/</u>
4	2009-10-30 Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.14 дэх заалтын “болон зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн” гэснийг хассугай.
2014-07-01 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулахад дагаж өөрчлөгдсөн хуулиуд		
1	2014-07-01 Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай	Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн “газар,” гэсний дараа “эртний ургамал, амьтны чулуужсан үлдэгдэл, давхаргазүйн тулгуур зүсэлт зэрэг эрдэс чулуулгийн ховор олдвор,” гэж нэмсүгэй.
2	2014-07-01 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай	2014 оны 7 дугаар сарын 01-ний өдөр баталсан Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын дагуу байгуулсан ашиглалтын өмнөх гэрээг 2014 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдөр баталсан Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс хойш зургаан сарын хугацаанд уг хуульд заасан журмын дагуу шинэчлэн бүртгэж, гэрээний хугацаанд хүчинтэйд тооцож тухайн үед мөрдөж байсан хуулийн дагуу төлбөр төлнө.

3	2014-07-01 Ашигт малтмалын хайгуулын тусгай зөвшөөрөл шинээр олгохыг хориглох тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцох тухай	2012 оны 01 дүгээр сарын 12-ны өдөр баталсан Ашигт малтмалын хайгуулын зөвшөөрөл шинээр олгохыг хориглох тухай хуулийг хүчингүй болсонд тооцсугай.
2019-11-22 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулахад дагаж өөрчлөгдсөн орсон хуулиуд		
1	2019-11-22 Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай	2019 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдрөөс 11 дүгээр сарын 25-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд ашигт малтмалыг өөрийн хэрэгцээнд ашигласан, худалдсан, экспортолсон, эсхүл худалдахаар ачуулсан доор дурдсан этгээд нь 2019 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдөр баталсан Ашигт малтмалын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн дагуу энэ хугацаанд хамаарах ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийг тооцож улсын төсөвт төлнө: 1.1.Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч; 1.2.Ашигт малтмал экспортолсон этгээд; 1.3.Монголбанк, түүнээс эрх олгосон арилжааны банканд алт тушаасан этгээд.

ГУРАВ. АШИГТ МАЛТМАЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬ (ШИНЭЧИЛСЭН НАЙРУУЛГА)-ИЙГ ДАГАЖ БАТЛАГДСАН ЖУРМУУД

2007, 2010, 2014, 2015, 2017-2020 онуудад Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга)-тай холбоотой дараах журмууд батлагдсан гарсан.

Хүснэгт 5. Ашигт малтмалын тухай хууль (Шинэчилсэн найруулга)-ийг дагаж батлагдсан журмууд

	Журмын нэр, эх сурвалж	Журам батлах үндэслэл
1	Улсын төсвөөс хайгуулын ажилд гарсан зардлын нөхөн төлбөрийн хэмжээг тооцох, төлөх журам (Засгийн газрын 2007 оны 3 дугаар сарын 28-ны өдөр 81 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралт) https://www.legalinfo.mn/annex/?lawid=2622	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 7.5, 60.8-д заасныг үндэслэн батлагдсан.
2	Үнэт металлын сорьц тогтоох, баталгаажуулах, эрдэнийн чулуу тодорхойлох, тэдгээрийг бүртгэх журам (Монгол Улсын Засгийн газрын 2010 оны 11 дүгээр сарын 3-ны өдрийн 281 дүгээр тогтоол) https://www.legalinfo.mn/law/details/2368	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 46.1, 46.2, Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Эрдэнэсийн сангийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 2 дахь заалтыг үндэслэн батлагдсан.
3	Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээлтийн баталгааны тусгай дансны гүйлгээнд хяналт тавих журам (Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2014 оны 01 дүгээр сарын 06-ны өдрийн А-04 тоот тушаалын хавсралт) https://www.legalinfo.mn/annex/details/6282?lawid=9859	“Ашигт малтмалын тухай” хуулийн 39.8, “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.15 дахь хэсгийг үндэслэн батлагдсан.

4	Ашигт малтмалын баялаг, ордын нөөцийн ангилал, заавар (Уул уурхайн сайдын 2015 оны 09 дүгээр сарын 11-ний өдрийн 203 дугаар тушаалын хавсралт) https://www.legalinfo.mn/annex/details/6899?lawid=11330	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.17 дахь заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн батлагдсан.
5	Улсын төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгэх геологийн судалгааны ажлыг санхүүжүүлэх, гүйцэтгэх, үр дүнг тооцох журам (Уул уурхайн сайдын 2015 оны 06 дугаар сарын 12- ны өдрийн 108 дугаар тушаалын хавсралт) https://www.legalinfo.mn/law/details/11117	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.6 дахь заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Төсвийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг, 38, 41 дүгээр зүйлийг тус тус үндэслэн батлагдсан.
6	Үүсмэл орд ашиглах тусгай зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагааны журам (Засгийн газрын 2017 оны 2 дугаар сарын 22-ны өдрийн 61 дүгээр тогтоолын 1 дүгээр хавсралт) https://www.legalinfo.mn/annex/details/7693?lawid=12558	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 9.1.14, 9.1.15, Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн 15.10.22-т тус тус заасныг үндэслэн батлагдсан.
7	Үүсмэл орд ашиглах үйл ажиллагаанд тавих шаардлага, үйл ажиллагаа эрхлэх журам (Засгийн газрын 2017 оны 2 дугаар сарын 22-ны өдрийн 61 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралт) https://www.legalinfo.mn/annex/details/7694?lawid=12558	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 9.1.14, 9.1.15, Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай хуулийн 15.10.22-т тус тус заасныг үндэслэн батлагдсан.
8	Бичил уурхайгаар ашигт малтмал олборлох журам (Засгийн газрын 2017 оны 5 дугаар сарын 24-ний өдрийн 151 дүгээр тогтоолын хавсралт) https://www.legalinfo.mn/annex/details/7870?lawid=12681	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 3.2, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн 22.1.3-т заасныг тус тус үндэслэн батлагдсан.
9	Геологи, уул уурхай, эрдэс баялгийн мэдээллийн санг эрхлэх үйл ажиллагааны журам (Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2018 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн А/19 дугаар тушаалын хавсралт) https://www.legalinfo.mn/annex/details/8250?lawid=13183	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.15 дахь заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь заалт, Монгол Улсын Яамны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5 дахь заалтыг тус тус үндэслэн батлагдсан.
10	Ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглах үйл ажиллагааны журам (Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2018 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн А/20 дугаар тушаалын хавсралт) https://www.legalinfo.mn/annex/details/8251?lawid=13184	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.7 дахь заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн батлагдсан.

11	Тусгай зөвшөөрөл олгох сонгон шалгаруулалтын журам (Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2018 оны 2 дугаар сарын 13-ны өдрийн А/28 дугаар тушаалын хавсралт) https://www.legalinfo.mn/law/details/13224	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.2, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2, Монгол Улсын Яамны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.5, Засгийн газрын 2018 оны “Журам батлах эрх олгох тухай” 14 тоот тогтоолыг тус тус үндэслэн батлагдсан. УУХҮС-ын 2020 оны А/16 дугаар тушаалаар нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан. https://www.legalinfo.mn/additional/details/3716?lawid=13224
12	Уурхай, уулын болон баяжуулах, үйлдвэрийг ашиглалтад хүлээн авах журам (Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2019 оны 01 дүгээр сарын 21-ний өдрийн А/16 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт) https://www.legalinfo.mn/annex/details/9372?lawid=14119	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.11 дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн батлагдсан.
13	Уурхай, уулын болон баяжуулах үйлдвэрийн нөхөн сэргээлт, хаалтын журам (Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайд, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 8 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/181, А/458 дугаар хамтарсан тушаалын нэгдүгээр хавсралт) https://www.legalinfo.mn/annex/details/10253?lawid=14752	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.14 дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсэг, Төрөөс эрдэс баялгийн салбарт баримтлах бодлогын 3.6.3 дахь заалт, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.1.3 дахь заалтыг тус тус үндэслэн батлагдсан.
14	Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн тайлангийн маягт /ТТ-15/-ыг нөхөх заавар (Татварын ерөнхий газрын даргын тушаал 2019 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдөр, Дугаар А/164, Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн тайлангийн маягт /ТТ-15/-ын 10 дугаар хавсралт) https://www.legalinfo.mn/law/details/14695	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.10, 47.11 дэх хэсэг, Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4, Татварын ерөнхий хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.6.2, 46 дугаар зүйлийн 46.1, Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 9 дүгээр сарын 4-ний өдрийн 342 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн хувийг тооцох, төлбөр ногдуулах, тайлагнах, төлөх журам”-ыг тус тус үндэслэн батлагдсан.
15	Баяжуулах үйлдвэрт тавигдах шаардлага, үйл ажиллагаа эрхлэх журам (Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 17-ны өдрийн А/205 дугаар тушаалын хавсралт) https://www.legalinfo.mn/annex/details/10183?lawid=14720	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.12 дахь заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн батлагдсан.

16	Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөрийн хувийг тооцох, төлбөр ногдуулах, тайлагнах, төлөх журам (Засгийн газрын 2019 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 465 дугаар тогтоолын хавсралт) https://www.legalinfo.mn/annex/details/10505?lawid=14989	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 47.6, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасныг тус тус үндэслэн батлагдсан.
17	Геологи, уул уурхайн салбарын мэргэшсэн мэргэжилтэн, шинжээчийн эрх олгох асуудлыг мэргэжлийн төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлэх журам (Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр А-341 дүгээр тушаалын хавсралт) https://www.legalinfo.mn/annex/details/11446?lawid=15851	Ашигт малтмалын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.16 дахь заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн батлагдсан.